Milliyet

ÇOCUK

29 Ocak 1979 • Sayı 5 • 10 lira

Her hafta ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

ALTIN ARAYICILARI

BİR ÇİZGİ-ROMANIN TAMAMI

KAPTAN VE ÇOCUKLARI
JOE MUSIAL
SUNU TAKMAYI NE KADAR ÇOK İSTİYORUM...
HAH HAA!
AMA HERKES BANA GÜLER!
ÇOK ÇOK İYİ... EN AZ YİRMİ YAŞ GENÇLEŞTİM!
HEYT BE!
SOKAĞA BU PERUKLA ÇIKSAM BANA DELİ DİYE BAKARLAR. EN İYİSİ BUNU KUTUYA KOYMALI...
AKLIMA BİR ŞEY GELDİ.
İYİ GÜNLER KAPTAN.. BUGÜN ÇOK İYİ GÖRÜNÜYORSUN!
KAPTAN NE KADAR YAKIŞIKLI OLMUŞ DEĞİL Mİ ANNE?
EVET ÇOK DOĞRU!
???
HEY! O KAFAMDAKİ DE NE?
ONU TAKTIM... VE KİMSE BANA GÜLMEDİ!
HEY İYİ BİR İŞ YAPTIK...
TABİİ... HER ZAMAN KAZANACAK DEĞİLİZ YA...
12-3
PUF-PUF

BİZDEN SİZE

BİRİNCİ sayımızda belirtmiştik, sevgili okurlar... "İnsanlığın Evrimi", çizgi-sayfalardan, yazı-sayfalardan ve test-oyun eklerinden oluşuyor. İlk cildimizi oluşturan "Otomobil" konusunun çizgi-sayfaları geçen hafta tamamlandı. Bu sayıda, aynı konunun yazı-sayfalarını sunmaya başlıyoruz. Üç hafta sürecek bu sayfalarla ilk cildimiz tamamlanacak. Daha sonra ikinci cildin çizgi-sayfalarını armağan etmeye başlayacağız. Dördüncü cildi de bitirince, ansiklopedimizin ilk bölümünün yayımlanması sona erecek ve o bölümün test-oyun sayfalarını sunacağız sizlere... Soruşturmamıza gönderdiğiniz yanıtlardan bu ekin çok sevildiğini anladık... Armağan ettiğimiz bu ciltleri biriktirerek bir buçuk yılda on iki ciltlik bir bilgi hazinesine kavusabileceksiniz.

YİNE İLK sayımızda bir "Armağanlı Soruşturma" fişi yayımlamıştık. Bu soruşturmaya bir çok okurumuz katıldı. Bize yardımcı oldukları için kendilerine teşekkür ediyoruz. Kuraları bu hafta çekeceğiz ve kitap kazananların adlarını gelecek hafta yayımlayacağız.

BU HAFTANIN "Konuk Yazar"ı Füsun Erbulak... Tiyatro ve televizyonumuzun bu usta oyuncusu, usta bir yazar olduğunu da kanıtlıyor. Aşağıda fotoğrafını sunduğumuz sanatçının 51. sayfamızdaki "Sarı Kedi" yazısını severek okuyacağınızı sanıyoruz... Füsun ablanızın ileride başka yazılarını da sunacağız sizlere...

DÖRT AYAK söylencesini (efsanesini) biliyor muydunuz? Yazar ve mimar arkadaşımız Cengiz Bektaş, oğlu Memet'e yazdığı bir mektubu bize getirinceye kadar biz de bilmiyorduk. "Dört Ayak" çok ilgimizi çekti; o söylenceyi sizlere de iletmeye karar verdik. 16. ve 17. sayfalarımızı kaplayan yazıyı okumanızı öğütlüyoruz... Sizin bulunduğunuz yöreyle ilgili,başka yörelerde bilinmeyen söylenceler var mı? Varsa bize yazar mıydınız?

BİLİYORSUNUZ, dergimiz, ülkemizde yayımlanan çocuk dergilerinin en kalını... Ayrıca her hafta bir çizgi-romanın bütünüyle baştan başa renkli 16 sayfalık bir ansiklopedi eki armağan ediyoruz. İçinde bulunduğumuz koşullar, bu dergiyi artık 750 kuruşa satmamıza olanak vermiyor. Bu yüzden fiyatımızı 10 liraya çıkarmak zorunda kaldık. Bunu anlayışla karşılayacağınızı umuyoruz... Hepinize güzel günler dileriz...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları 4
Ah Bir 8
Kirpi Çocuk 9
Tele Yunus 10
Test 12
Sözcükler Arasında 14
Tarihte Bu Hafta 15
Dört Ayak 16
Mehmet'in Çevresi 18
Altın Arayıcıları 19
Sarı Kedi 51
Farelerin Savaşı 52
Pul Köşesi 53
Bizim Ali 54
Spor 55
Her Telden 56
Sinema—TV 57
Red Kit 58
Bilmece—Bulmaca 62
Mektup Arkadaşı 64
Okurdan Okura 65
Hayvanlar Ansiklopedisi 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

1979 / Sayı 5

29 Ocak 1979

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Müdürü: ABDİ İPEKÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış Milliyet Ofset Tesislerinde basılmıştır

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: 1 yıl: 455 TL — 6 ay: 227.50 TL
Uçakla: 1 yıl — 481 TL — 6 ay: 240.50 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

OKURUN SESİ

● "Milliyet Çocuk Dergisi"ni çok seviyorum. Sizlerden dileğim, "Red Kit"in serüvenlerini yeniden yayımlamanız...

AYSU SELİN AVCI (Manisa)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Bir zamanlar siz, "Red Kit" yayımlıyordunuz. Sonra bitti. Onu bir daha yayımlayamaz mısınız?

EBRU BAYRAMOĞLU (Kahramanmaraş)

Dilekleriniz üzerine "Red Kit"in serüvenlerini geçen sayıdan başlayarak yayımlamaya başladık sevgili okurlarımız.

● Derginizin 1. sayısında yayımlamaya başladığınız yeni dizileri, özellikle "Tele Yunus"u çok sevdim. Kendim ve dört arkadaşım adına size teşekkür ederim.

TOLGA BALKIR (İstanbul)

● Sizden "Püskül ile Çilli"yi yeniden derginize koymanızı rica ediyoruz. Ayrıca "7 Benzer" ve "Sözcük Avcılığı"nı yayımladığınız için teşekkür ederiz.

KARA AHMET PAŞA İLKOKULU 5—C SINIF ADINA: MELTEM ERYAZICI

UZAY ÇOCUKLARI

KORKU GEZEGENİ

AMANIN BUNLAR SPORCU DEĞİL, DÜŞMAN. MAÇ KAZANMAK İÇİN DEĞİL, BİRBİRLERİNİ YOK ETMEK İÇİN SALDIRIYORLAR...

HAH..HAH..HAH... İYİ Kİ ŞU HİLEYİ BULDUM, MAÇI SIĞINAKTAN İZLEYİP SAĞ KALAN TEK KİŞİ OLUYORUM. NE YAPALIM. KAFASI ÇALIŞAN KAZANIR...

VURDUM TOPU VURDUM.

HAYDİ ARKADAŞ SIKI BİR ŞUT ÇEKİP ÖTEKİ KALEYE SÜRELİM TOPU.

BRAVO. İYİ VURDUN.

SAYIN DİNLEYİCİLER ÇOK HAREKETLİ VE HEYECANLI BİR MAÇ İZLİYORUZ...

SPORCULARIN HEPSİ ATEŞLİ ÇOCUKLAR. HER-KES KARŞI TARAFIN SAVUNMASINI KIRMAK İÇİN ELİNDEN GELENİ YAPIYOR.

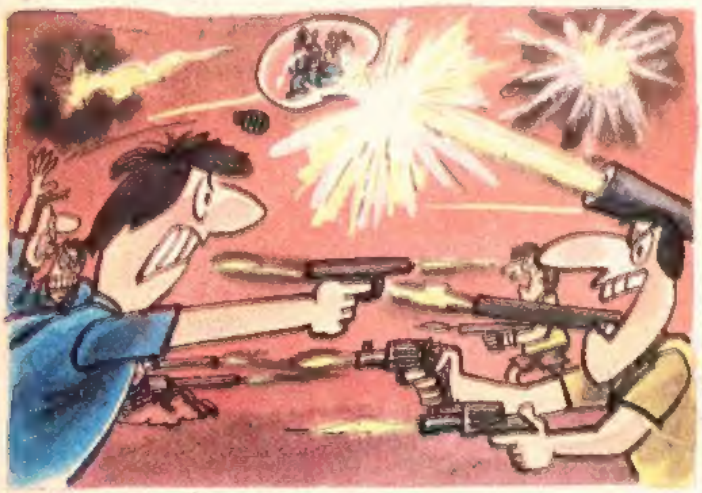

BALON BENİ KORUYOR. AMA SARSINTIDAN SERSEM OLDUM.

MAVİ TAKIM TOPLU RAKİP KALEYE SÜRÜYOR. HER AN GOL OLABİLİR. SIKI BİR ŞUT...

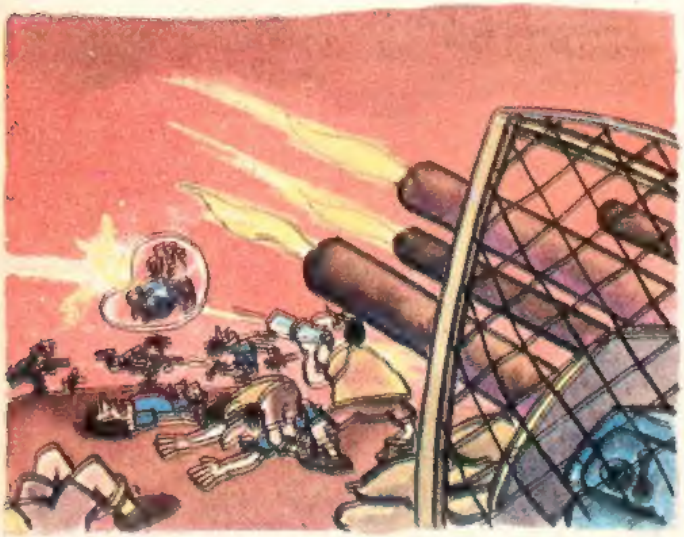

GOOOOL!

EVET, MAÇIN İLK GOLÜ. AMA O NE? GOL YİYEN TAKIM GOL ATAN TAKIMA SALDIRIYOR. BU HİÇ TE SPORTMENCE BİR DAVRANIŞ DEĞİL.

HAKEM, KAVGACILARI AYIRMAYA ÇALIŞIYOR.

EVET SAYIN DİNLEYİCİLER, HAKEM OYUNCULARI YATIŞTIRDI. BU MAÇI SÜRDÜRMEK İÇİN İKİ YENİ TAKIM GEREKİYOR. AAA! AMA O NE? NE GÖRÜYORUM.

İKİ TAKIMIN YANDAŞLARI BİRBİRLERİNE SALDIRIYORLAR. ÇOK UTANÇ VERİCİ BİR DURUM. SAHAYA ATMALARI GEREKEN DİNAMİTLERİ BİRBİRLERİNE ATIYORLAR. EVET, ÇOK UTANÇ VERİCİ BİR DURUM.

AAA! BU KADARI DA FAZLA. ŞİMDİ DE ÇOK ATEŞLİ YANDAŞLAR ALEV MAKİNELERİYLE SALDIRIYA GEÇTİLER. OYSA STADA ALEV MAKİNESİ SOKMAK YASAKTIR. ÇOK AYIP, HİÇ TE SPORTMENCE BİR DAVRANIŞ DEĞİL BU.

AMANIN STAD CAYIR CAYIR YANIYOR. SICAKLIK KORUYUCU BALONUMLU YÜKSELTMEYE BAŞLADI...

NEE? YUKARISI YANIYOR. BİN KERE SÖYLEDİK, ALEV MAKİNESİ GETİRMESİNLER DİYE. ŞİMDİ GİŞE DE TUTUŞACAK, BÜTÜN PARALAR YANACAK...

KOŞUP KURTARAYIM ŞU PARACIKLARI...

ÖF HER YAN CEHENNEME DÖNMÜŞ. NEYSE SIĞINAĞIMI ETKİLEMEZ. AMA ORTALIK SOĞUYA_ NA DEK BURADA KALACAĞIM DEMEKTİR.

ÖF.. BU MAÇ İSTEDİĞİMDEN DE ATEŞLİ OLDU. BAKAYIM GİŞE SAĞLAM MI?

TERBİYESİZLER GİŞEYİ DE TUTUŞTURMUŞLAR. YANDI PARACIKLAR, YANDI. İLK KEZ BİR MAÇ_ TAN KAZANÇSIZ ÇIKACAĞIM.

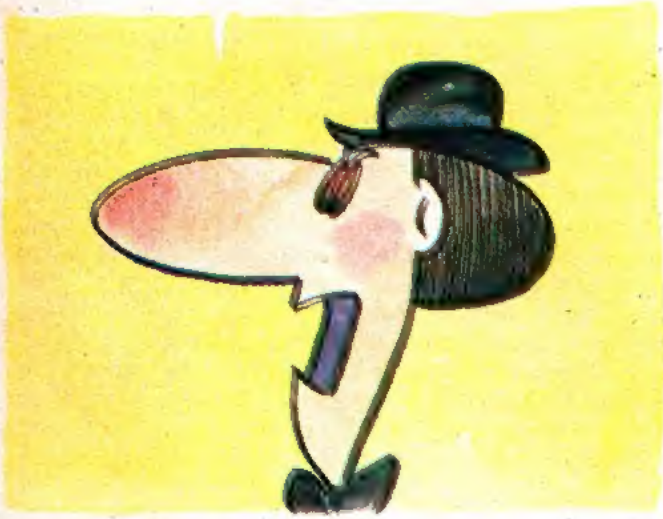

NE YAPAYIM? ÜSTÜNE BİR BARDAK SOĞUK SU İÇEYİM. OH.. BUZ GİBİ.. DIŞARIDAKİLER NE KADAR SUSAMIŞTIR KİMBİLİR.

UZAY ÇOCUĞU NE OLDU ACABA? HIH..HIH..BU SICAĞA KAR MI DAYANIR? BALONUYLA BİRLİKTE YANIP ERİMİŞTİR. BİR DE ÖTEKİ UZAYLILARI ELİME GEÇİRSEM. HEPSİNDEN KURTULUR, TÜM UZAYA EGEMEN OLURUM.

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

ABBAS CILGA

AH BİR

ANNEMLE babamın konuşmalarından öğrendiğime göre, evliliklerinin ilk günlerinde:

— Ah bir çocuğumuz olsa! demişler.

Evliliklerinin birinci yılını bir kaç ay geçe ben doğmuşum. Ağırlığımı merak etmiş, tartmışlar beni. Yüz gram daha ağır olsaymışım dört kilo gelecekmişim.

Öteki bebekler nasılsa ben de öyleymişim. Örneğin, ağzım dişsizmiş; başım kabakmış; göz kapaklarım şişkinmiş;minnacık minnacık parmaklarım varmış; karnım acıkınca ağlıyormuşum, annem beni doyurunca ağlamayı bırakıp uyuyormuşum.

Zıbınlar, bezler içinde günden güne büyüyüp serpiliyormuşum. Annemle babam beni kollarında taşıyorlarmış.

— Ah bir otursa! demişler.

Zaman geçmiş. Oturacak büyüklüğe kavuşmuşum. Önüme oyuncaklar koyuyorlarmış. Elimle yakaladığım her şeyi ağzıma götürüp tadına bakıyormuşum.

Dişsizliğim nedeniyle katı yiyecekleri yiyemiyormuşum. Dişlerim çıksın, yiyeceklerle doyunacak duruma geleyim istenmiş. Daha çok da annem:

— Ah bir dişleri çıksa! demiş.

Dişlerim çıkmaya başlamış önden. Sonraları başka dişlerim de çıkmış. Elime tutuşturulan meyveleri iştahla kemiriyormuşum. Öteki yiyecekleri de yiyormuşum.

Oturmaktan emeklemeye geçmişim. Bu da sevindirici olmuş.

— Murat emekliyor. Ah bir de yürüse! demişler.

Günler, günlerden sonra haftalar haftalardan sonra aylar geçiyormuş. Benim kaç aylık olduğumu akıllarında tutuyorlar:

— Ah bir de yaşını doldursa, diyorlarmış.

İlk sözcükleri söyleyişim de çok sevindirmiş benimkileri.

— Murat konuşmaya başladı. Ah bir de iyice konuşsa. Söylediklerimizin tümünü anlasa. Bize sorular sorsa! demişler.

Zamanla bunu da başarmışım. İyice konuşuyormuşum. Durmadan da:

— Bu ne? Bu ne? diyerek çevremdeki eşyaların adlarını öğrenmek istiyormuşum. Annemin söylediğine göre "Bu ne?" sorusunu öyle çok soruyormuşum ki yanıtlamaktan usanıyorlarmış.

Bir çocuğun hep annesinin yanında durup ondan ilgi beklemesi anneler için güçlükler yaratır. Evin işleriyle uğraşmak çok zaman alır. Bir de çocuğa zaman ayırmak, yorar anneyi. Annem biraz olsun yorgunluklarından kurtulmak istemiş.

— Ah biraz daha büyüse. Oyun çocukları arasına katılıp kendi kendine oynamayı, oyalanmayı bilse, demiş.

Mahallede arkadaşlarım vardı. Onlarla oynuyordum artık.

Oyun dönüşlerimi anımsıyorum. Çoğunlukla giysilerimi kirleterek, toza çamura belenerek gelirdim eve. Annem beni tepeden tırnağa soyardı. Soyarken de kaşları çatık konuşurdu:

— Ah bir de şu giysilerini temiz tutmayı öğrensen Murat. Ah biraz daha büyüsen!

Ben zaten büyümek istiyordum. Ama annemin dediği gibi "biraz daha" büyümek istemiyordum. Çokca büyümek, babam kadar büyümek istiyordum.

Arada hastalandığım olurdu. O zaman annemle babam çevremde dolaşır dururlardı. İlâç verirlerdi. Terlemişsem çamaşırlarımı değiştirirlerdi. Onların ilgileni-

şi beni mutlandırırdı.

— Ah bir düzelse? Ah bir kurtulsa şu hastalıktan, derlerdi.

Arkadaşlarla çokca oynardık. Oyuna doyamazdık. Çeşitli oyunlarımız vardı. Okulculuk oyunumuzu çok severdim. Bu oyunda öğretmen olarak oynamayı isterdim. Ne var ki bizden büyükler bize öğretmen olmayı bırakmazlar, öğrenci olarak oyuna katılmamızı isterlerdi. Öğretmen olarak oynayan çocuklardan çok azarlar işitmişimdir. Kulaklarımı çokca çektiler, yüzüme tokatlarla vurdular. Oyundan atılmamak için tümüne katlanırdım.

Evde oyunlarımızı anlatırdım. Okulculuk oyunumuzu çokca anlatırdım. Annemle babam gülümseyerek dinlerlerdi beni. Sonra da:

— Ah bir okula başlasan? derlerdi.

Zaman geçti. Okula da başladım.

Okula başlayışımın ilk gününü hiç unutamam. Sevine sevine taşıyordum çantamı. Okulda daha çok sevineceğimi sanıyordum. Ne var ki sevincim söndü gitti okulda.

Anneler babalar gelmişti.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

YAZAR

1935 yılında Kangal'ın Soğukpınar köyünde doğdu. İlkokulu Çaltepe'de bitirip Pamukpınar Köy Enstitüsüne yazıldı. Bir süre köy öğretmenliği yaptıktan sonra İstanbul Eğitim Enstitüsüne girdi. Şimdi Erenköy Kız Lisesinde öğretmendir. Evli ve 2 çocukludur.
Yayınlanmış eserleri: "Kedi Kavgası", "Yusufçuk Yusuf", "Yaramazlar Kuyusu" ve "Müjdeci Hasan"dır...

Sayılamayacak çoklukta çocuk vardı. Tümü aynı giysiyi giyinmişti. Birbirlerine benziyorlardı. Neye yarar? Tanıdığım yoktu aralarında.

Okul müdürü beyaz saçlı, gözlüklü biriydi. Kâğıda bakarak bir şeyler söyledi. Söylediklerini pek anlayamadım. Müdür kağıttan okuyordu konuşmasını. O zaman okuma bilmediğimi anımsadım. Ben ne yapacaktım peki bunca tanımadığım kişi içinde? Ben ne yapacaktım okuma bilmeden bu okulda? Çok gücüme gitti bunlar. Kendimi tutamadım. Ağlamaya başladım.

Annem çok üzülmüştü besbelli. Beni kucaklıyor, öpüyor, güçlendirici sözler söylüyordu. Bir yandan da:

– Daha okula alışkın değilsin. Alışsan seveceksin. Ah bir alışabilsen okuluna, diyordu.

Okula, öğretmenime, arkadaşlarıma alışmam uzun sürmedi.

Öğretmenimiz bize fişler veriyordu. Fişleri fasulyelere yazıyorduk. Tebeşirle tahtaya yazıyorduk. Sonra da defterimize geçiyorduk.

Öğretmenimin verdiği fişi defterime daha güzel olarak yazma işini evde de sürdürüyordum. O zaman annemle babam bana gülümseyerek bakıyorlardı.

– Ah bir de okumayı öğrensen. Kitapları okuyacak duruma gelsen, diyorlardı.

Okumayı öğrendim. Kitapları çabuk okuyup bitiriyor, yeni kitaplarım olsun istiyordum.

Annemle babam:

– Ah bir de sınıfını geçse, demeye başladılar.

O yıl sınıfımı geçtim. Öteki sınıflarda okurken de:

– Ah bir bitirse ilkokulu! diyorlardı.

İlkokulu bu yıl bitirdim. Şimdilerde ortaokula başlama hazırlıklarımı yapıyorum. Annemle babam diyorlar ki:

– Ah Murat! İlkokulda derslerin çok iyiydi. Diploman da pekiyi. Ah bir de ortaokulda başarılı olsan! Ah bir de ortaokulu pekiyi ile bitirsen!

Ortaokulda dersler çok mu güçtür? Ortaokulda da başarılı olmak istiyorum. Bu okula başlayacağım şu günlerde merak ediyorum. İyi bir öğrenci olabilecek miyim?

Meraklandığım bir şey daha var. Bunu anneme açtım.

– Anne benim için gene "Ah bir"lerinizi sürdürecek misiniz? dedim.

Annem beni kucakladı.

– Ah Murat, ah! Annelerin, babaların çocukları için "Ah bir"leri tükenir mi? dedi.

Annemin gözlerini gördüm. Islak ıslaktı. Annecğimin gözleri niçin ıslak ıslak olmuştu ki?

HABERLERDE BEN YOKTUM

DERS zili çalana dek hiç kimseyle bi şey konuşmadık. 22 Aralık günüydü. Öğretmenimiz, "Yılın en uzun gecesini bugün geride bırakıyoruz çocuklar. Bundan sonra günler uzayacak," dedi. Sonra dikkatle bana baktı. Sordu:

— Ömer, sen bugün yüzünü yıkamadın mı?

Kalktım. Arkadaşlarımın hepsi dönmüş bana bakıyordu. "Gene mi top?" dedi öğretmenim. "Oğlum bu saatte top oynanır mı? Kaçta çıkıyorsunuz evden?"

Salih'i gösterdim boş bulunup: "Salih'e baksanıza. O da benimleydi." Oysa Salih'in üstü başı benim gibi kirlenmemişti. Yere düşen bizdik. Öğretmenim gülümsedi. Adı Selma'dır. Bizimle başlamış öğretmenliğe. Üç yıldır bizi okutuyor. Hepimizi iyi tanır. Yutkunmaya başladım. Salih de bana bakıyordu. Saklanacak yanı kalmamıştı artık. Anlatmaya başladım. Ders durdu. Arkadaşlarım şaşkınlıktan ağzının içine girecek gibiydiler. Salih de katılıyordu arada. "Çok korktuk öğretmenim," diyordu. "Kurşunlar şuramızdan geçti... Camlar kırıldı."

Selma öğretmen düşünceli pencereye doğru yürüdü. Henüz anlattıklarım bitmemişti. Bir süre pencereden dışarıya baktı. Öylece kaldı. Hiç unutmam o günkü davranışını. Arkadaşlarım tepemize çıkmış Salih'le bana soru yağdırıyorlardı. Ellerini çırparak birden döndü Selma öğretmen. Toparlandık. Sıralarımıza geçtik. "Evet", dedi. "Nerede kalmıştık?"

O akşam bizim evi görmeliydiniz. Komşularımızın biri gidip öteki geliyordu:

— Geçmiş olsun.

— Vah, vah ... Çok üzüldük. Geçmiş olsun.

Zeynep annesine haber yollamış. O da benim anneme koşmuş hemen. Gelip bizi okuldan aldılar. Başımızdan geçenleri duymayan kalmadı böylece. Babam sinirliydi. İkide bir başımı okşuyor, "Sokakta mı buluyoruz biz bu çocukları?" diyordu.

Annemle televizyonda haberleri dinlediler dikkatle. "Cık cık cık" diyorlardı durmadan. "Ne hale geldik." Gene çok olay olmuştu. İlk kez bu denli ilgiyle dinliyordum ben de. Bakalım bizim başımızdan geçenleri de söyleyecek miydi? Beklediğim gibi vermedi. "İstanbul'da da bir kahveye ateş açıldı. Bir yaralı var," gibi bir şeyler söyledi. Bu kadarcık mıydı? Oysa ben neler bekliyordum. "Ömer adında bi çocuk yere düşmüş. Yanında Zeynep varmış. Onu kurtarmış."

TELE YUNUS

ÜLKÜ TAMER

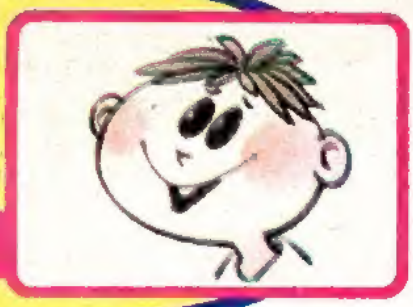

«A'DAN Z'YE»

BİR ÇOK yarışma programı yayımlanıyor televizyonda. Hepsini ilgiyle izliyorum. Zaten ne kadar televizyon programı varsa, hepsini ilgiyle izliyorum. Boşuna Tele Yunus dememişler bana... Kimini seviyorum, kimini sevmiyorum. İlgiyle izlemek başka şey, sevmek başka şey...

Ne diyordum... Televizyon izleye izleye, "Açık Oturum"cu amcalarla teyzeler gibi sözü uzatmaya, karıştırmaya, konudan ayrılmaya başladım. Evet, yarışma programlarından söz ediyordum... Bir yarışma programı mı yayımlanacak, yüreğim gümbür gümbür atıyor. Sanki ben yarışacağım!.. Bir de yarışmacılara bakıyorum, hiç birinin heyecanlandığı yok! Öyle ya, niye heyecanlansınlar, yanıtları nasıl olsa bilemeyecekler!.. Ya da, kendi deyimleriyle, "anımsayamayacaklar"...

"A'dan Z'ye" en ilgimi çeken yarışma programıydı. Bir kere, ötekilerden uzundu. İkincisi, seyirci önünde yapılıyordu. Böylece ben de yarışmacıları salondan izliyormuşum gibi oluyordum.

Ama onun yarışmacıları da ötekiler gibiydi... Yanıtları bir türlü "anımsayamıyorlar"dı... Hani içlerinden biri çıkıp da, "Anımsayamadım," yerine, "Bilmiyorum," dese, TRT'ye başvurup adresini alacak, evine kadar gidip kendisine gazoz ısmarlayacaktım.

"A'dan Z'ye" artık yayımlanmıyor. Geçen yıl son programı izledik. Halit Kıvanç ekranda göründü, "Sevgili seyirciler, şimdi son yarışmamızı yapıyoruz. Bu programı benim yerime Tele Yunus sunacak," dedi.

Ben de hooop... daldım ekrandan içeri; kendimi Halit ağabeyin yanında buldum.

Halit Kıvanç, yakasındaki minicik mikrofonu çıkarıp benim yakama taktı... Madalya takar gibi... Elime soru kâğıdını tutuşturdu. Sonra da "Zaman Tüneli"nde yok olur gibi ortadan yok oldu.

YARIŞMACILARIN ikisi kadın, ikisi erkekti. Kadınlar birinci ve üçüncü masalarda, erkekler de ikinci ve dördüncü masalarda oturuyorlardı. İlk masaya yaklaşarak, "Önce yarışmacılarımızı tanıyalım," dedim. Kadına adını sordum.

"Anımsayamadım," dedi.

"Efendim?"

"Şeyyy... Adımı birden anımsayamadım da... Hah, anımsadım... Adım Hüsniye Seyrekanımsar..."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Anımsayamadım..."

"Boş vakitlerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?"

"Anımsayamadım..."

Ne sorsam, "Anımsayamadım,"

diyor. Bakalım yanıtları nasıl anımsayacak?

İkinci yarışmacıya yaklaştım:

"Adınız?"

"Cemşit Çokbilir."

Güzeeel... Çokbilir olduğuna göre bütün soruları bilir!

Üçüncü yarışmacının adı Kehribar Fenyolu'ymuş. Pek göstermiyordu ama oldukça yaşlıydı anlaşılan. Genç olsa, Fenyolu olmaz, Bilimyolu olurdu...

Dördüncü yarışmacıya adını sordum.

"Şahap Özansiklopedier," dedi.

Vay vay vay!.. Bu da ansiklopedileri yutmuş devirmiş! O da bütün soruları bilecek!..

Sonra sorulara geçtim:

"İlk sorumuz bilim alanından: Bulutlardaki pozitif elektriğin negatif elektriği çekmesi sonucu gökte büyük bir kıvılcım meydana gelir. Biz buna, 'Şimşek çaktı,' deriz. Bu çakan şeye ne denir?"

Bir süre düşündükten sonra, yanıtları verdiler...

Birinci yarışmacı: "Anımsayamadım."

İkinci yarışmacı: "Kibrit."

Üçüncü yarışmacı: "Yerçekimi."

Dördüncü yarışmacı: "Baretta."

Allah Allah! Bunu ilkokulda bile öğretiyorlar... Üstelik, "Şimşek çaktı" diye ipucu da vermişim. Yanıtın "Şimşek" olduğunu hiç biri bilemedi! Hem o "Baretta" da nereden çıktı?

Dördüncü yarışmacı, "Efendim," dedi, "Baretta da yumruk çakıyor ya... Siz, 'Çaktı,' deyince benim aklıma o geldi."

Ne denir!.. İkinci soruyu sordum:

"Türk Halk Müziği'nden bir soru: 'Diyarbakır Şad Akar' türküsü, hangi ilimizin türküsüdür?"

Birinci yarışmacı: "Anımsayamadım."

İkinci yarışmacı: "Edirne."

Üçüncü yarışmacı: "Trabzon."

Dördüncü yarışmacı: "Bursa."

Hoppala!.. Yanıt, sorunun içinde. Bir kere türkünün adı "Diyarbakır Şad Akar"... Bu türkü nerenin türküsü olur? Elbet Diyarbakır'ın! Bizim yarışmacılar bunu bile bilmiyorlar!..

Hiç biri puan alamadı tabii.

"Şimdi üçüncü soruyu soruyorum," dedim... "Bu sorumuz sinemadan, sayın yarışmacılar... Televizyon izliyorsanız yanıtı kolayca vereceksiniz... Sinemanın ünlü iki komiğini soruyoruz... Biri şişman, biri zayıf... İki yabancı oyuncu... İkisi de erkek... Yıllar önce Amerika'da çevirdikleri filmlerle üne kavuştular... Pazar akşamları televizyonumuzda onların kısa filmlerini izledik... Birinin adı Lorel, ötekinin adı Hardi... Evet, neymiş adları?"

İşte yanıtlar:

Birinci yarışmacı: "Anımsayamadım."

Anımsayamayacak ne var bunda? Biraz önce anımsattım, "Lorel ile Hardi," dedim ya!..

İkinci yarışmacı: "Zeki Alasya ile Metin Akpınar."

Bir yaşıma daha girdim! Zeki Alasya ile Metin Akpınar, Amerika'da mı film çevirdiler!

Üçüncü yarışmacı: "Nick Nolte."

Benim bildiğim, Nick Nolte, televizyondaki "Zengin ve Yoksul" dizisinin Tom'u... Komiklikle ne ilgisi var!

Dördüncü yarışmacı: "Ajda Pekkan."

Kendimi tutmasam bayılacağım! Ajda Pekkan komedi oyuncusu değil, şarkıcı, bu bir!.. Yabancı değil, Türk, bu iki!.. Erkek değil, kadın, bu üç!.. Ben bir kişi değil, iki kişi sordum, bu dört!..

Hani kardeşim Ayşe gelseydi, bu soruların hiç olmazsa birini bilirdi!

Elimdeki kâğıda bakıp dördüncü soruya bir göz attım. Atar atmaz da rahatladım. "Ohhh, sonunda bilecekleri bir soru..." diye düşündüm.

"İngiltere'nin başkenti neresidir? Bir de ipucu veriyorum: Bu kentin ilk harfi L, ikinci harfi O, üçüncü harfi de N'dir..."

Yanıtları merak mı ettiniz? Buyrun bakalım:

Birinci yarışmacı: "Anımsayamadım."

İkinci yarışmacı: "Paris."

Üçüncü yarışmacı: "Sofya."

Dördüncü yarışmacı: "Lüleburgaz."

Dördüncü yarışmacıya, "Sayın Şahap Özansiklopedier," dedim, "Lüleburgaz'ı nereden çıkardınız?"

"O da L harfiyle başlıyor," demez mi!

"İyi ama, Lüleburgaz'ın ikinci harfi O değil, Ü... Üstelik Lüleburgaz, İngiltere'de değil, Türkiye'de..."

"Yarışma heyecanından karıştırmışım... Artık o kadar olacak... Bir soruyu da bilmeyelim, ne çıkar?"

Sanki ötekileri bildi de...

"Beşinci sorumuz bir matematik sorusu," dedim... "5 kere 5 kaç eder?"

Birinci yarışmacı: (Yanıtını boşuna yazmayayım... Tabii yine anımsayamamış.)

İkinci yarışmacı: "18."

Üçüncü yarışmacı: "42386."

Dördüncü yarışmacı: "Münih."

"Efendim?"

"İngiltere'nin başkenti Münih'tir."

"Bir kere, o geçen soruydu," dedim. "Ayrıca, İngiltere'nin başkenti Münih değil, Londra'dır... Ben, '5 kere 5 kaç eder?' diye sordum."

Dördüncü yarışmacı, "Haaa," dedi... "5 kere 5... Onu bilmeyecek ne var?.. 93 eder."

Hiç biri hâlâ puan alamamıştı.

"Şimdi karşınıza ünlü şarkıcımız Sezen Aksu gelecek," dedim. "Size 'Kaybolan Yıllar' şarkısını söyleyecek. Evet, Sezen Aksu, 'Kaybolan Yıllar'ı söyleyecek... Sonra da size şarkıcının adını soracağız. Şarkının adını da bilene fazladan bir puan daha vereceğiz... Karşınızda 'Kaybolan Yıllar' şarkısıyla Sezen Aksu!.."

Sezen Aksu, 'Kaybolan Yıllar''ı söyledi... Ben de yanıtları aldım:

Birinci yarışmacı: "Anımsayamadım."

İkinci yarışmacı: "Zeki Müren, 'Çıktık Açık Alınla'yı söyledi..."

Üçüncü yarışmacı: "Şarkıcı: Rock Hudson... Söylediği şarkı: 'Daha Dün Annemizin Kollarında Yaşarken'..."

Dördüncü yarışmacı: "İngiltere'nin başkenti Madrid'dir..."

Artık dayanamadım, başladım bağırmaya:

"Halit ağabeeey! Yetiiiş! Kurtar beniii!.."

Halit Kıvanç yanımda belirdi:

"Ne oldu, Tele Yunus?"

"Puan cetveline bak, anlarsın."

Halit ağabey tahtaya baktı.

"Yaaa," dedi. "Hepsinin puanı sıfır... Aynı... Kimse kimseyi yenememiş... Desene çok güzel, çok çekişmeli bir yarışma oldu..."

A'DAN Z'YE", geçen yıl sona ermeseydi, TRT'ye bir önerim olacaktı... Bir mektup yazıp, "Bu programın adını değiştirin," diyecektim. "Nasıl olsa kimse A'dan Z'ye her şeyi bilemiyor... A'dan B'ye kadar bile bilemiyor... Gelin, siz şunun adını 'A'dan A'ya' yapın, olsun bitsin..."

FEN VE TABİAT

SAĞLIĞIMIZ

1. Beslenmemizin belli başlı üç nedeni vardır. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, bu nedenler arasında değildir?
   (a) Gelişmek için besleniriz.
   (b) Karnımızı doyurmak için besleniriz.
   (c) Enerji elde etmek için besleniriz.
   (d) Sağlığımızı korumak için besleniriz.

2. Sebze, elde edildiği kaynağa göre, aşağıdaki besin maddelerinden hangisine yakındır?
   (a) Meyve.
   (b) Yağ.
   (c) Su.
   (d) Tuz.

3. Yumurta, elde edildiği kaynağa göre, aşağıdaki besin maddelerinden hangisine yakındır?
   (a) Ispanak.
   (b) Turp.
   (c) Peynir.
   (d) Su.

4. Aşağıdaki besin maddelerinin hangisi, protein bakımından ötekilerden zayıftır?
   (a) Balık.
   (b) Süt.
   (c) Fasulye.
   (d) Şekerpancarı.

5. Aşağıdaki besin maddelerinin hangisi yağ bakımından ötekilerden zayıftır?
   (a) Balık.
   (b) Sut.
   (c) Ceviz.
   (d) Fındık.

6. Aşağıdaki besin maddelerinin hangisi, şeker ve nişasta bakımından ötekilerden zayıftır?
   (a) Et.
   (b) Buğday.
   (c) Pirinç.
   (d) Patates.

7. Aşağıdaki besin maddelerinin hangisi, madensel tuz bakımından öte kilerden zayıftır?
   (a) Et.
   (b) Süt.
   (c) Su.
   (d) Sebzeler.

8. Besin maddelerinden biri, insan vücudunun gelişmesine ve hücrelerin yenilenmesine yardım eder... İçinde oksijen, hidrojen, nitrojen vardır. Bazılarında kükürt ve fosfor da bulunur. Bu besin maddesi, aşağıdakilerden hangisidir?
   (a) Nişasta.
   (b) Şeker.
   (c) Protein.
   (d) Yağ.

9. Dişlerin ve kemiklerin gelişmesi için kalsiyumlu ve fosforlu besin maddeleri almak gereklidir. Kalsiyum bakımından en zengin olan besin maddesi, aşağıdakilerden hangisidir?
   (a) Süt.
   (b) Et.
   (c) Yeşil biber.
   (d) Nar.

10. Aşağıdaki besin maddelerinin hangısı, demir bakımından ötekilerden zengindir?
   (a) Taze fasulye.
   (b) Ispanak.
   (c) Pırasa.
   (d) Kereviz.

11. Aşağıdaki besin maddelerinin hangisi, vücutta ısıyı ve enerjiyi sağlamak bakımından ötekilerden zayıftır?
   (a) Şeker.
   (b) Tereyağ.
   (c) Patates.
   (d) Maden suyu.

12. Süt, yağ, peynir, havuç gibi besin maddelerinde bulunan, gözü bir takım hastalıklardan koruyan, görüş gü-

MATEMATİK PROBLEMLERİ

GEOMETRİ / ÇEVRE

(1) Ali'lerin sınıfı kare biçimindeydi. Sınıfın bir kenarı 12 metre uzunluğundaydı. Okulda, aynı biçimde ve aynı boyutlarda dört sınıf daha vardı. Acaba beş sınıfın çevrelerinin toplamı, kaç metredir?

(2) Ayşe'lerin sınıfı dikdortgen biçimindeydi. Uzunluğu 18 metre, genişliği 11 metreydi. Okulda, aynı biçimde ve aynı boyutlarda üç sınıf daha vardı. Acaba dört sınıfın çevrelerinin toplamı, kaç metredir?

(3) Ali'lerin bahçesi kare biçimindeydi. Bahçenin bir kenarı 17 metreydi. Ali'nin babası, bahçenin çevresini dört sıra tel çitle çevirmek istedi. Acaba bunun için kaç metre tel alması gerekmektedir?

(4) Ayşe'nin babası, evlerinin bahçesini üç sıra tel çitle çevirdi. Bu iş için 252 metre tel kullandı. Acaba, kare biçiminde olan bahçenin bir kenarı kaç metreydi?

cünü arttıran, kulakları, burnu, boğazı, akciğerleri bazı mikroplara karşı dirençli yapan vitamin hangisidir?

(a) A vitamini.
(b) B vitamini.
(c) C vitamini.
(d) D vitamini.

13. Domates, lahana, portakal, mandalina ve yeşillikler gibi besin maddelerinde bulunan, gelişmeye yardım eden, kemikleri, dişleri sağlamlaştıran, vücudu soğuk algınlıklarına karşı koruyan vitamin hangisidir?

(a) A vitamini.
(b) B vitamini.
(c) C vitamini.
(d) D vitamini.

14. Balık, karaciğer, yumurta sarısı gibi besin maddelerinin yanısıra, güneş ışığında da bulunan, kemikleri, dişleri güçlendiren vitamin hangisidir?

(a) A vitamini.
(b) B vitamini.
(c) C vitamini.
(d) D vitamini.

15. Balık, yumurta, buğday ekmeği, bezelye, fasulye, süt, karaciğer gibi besin maddelerinde bulunan, sinir sistemini güçlendiren, sindirimi kolaylaştıran, vücudu bir takım hastalıklara karşı koruyan vitamin hangisidir?

(a) A vitamini.
(b) B vitamini.
(c) C vitamini.
(d) D vitamini.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

SOSYAL BİLGİLER

1—b	2—d	3—b	4—a
5—c	6—a	7—b	8—a
9—d	10—c	11—c	12—a
13—a	14—b	15—d	16—c
17—b	18—a	19—b	20—b
21—b	22—c	23—a	24—b
	25—a	26—d	

GENEL KÜLTÜR (MATEMATİK)

1 — 625
2 — 657721

GENEL KÜLTÜR

1. Japonya'nın ulusal çiçeği aşağıdakilerden hangisidir?

(a) Gül.
(b) Yasemin.
(c) Şebboy.
(d) Krizantem.

2. KLM, aşağıdaki devletlerden hangisinin ulusal havayollarıdır?

(a) Belçika.
(b) Hollanda.
(c) Macaristan.
(d) Kenya.

3. Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk basımevini açan kişi kimdir?

(a) Şinasi.
(b) Fuzuli.
(c) İbrahim Müteferrika.
(d) Tevfik Fikret.

4. Martin Luther, hangi dinsel akımı başlatmıştır?

(a) Protestanlık.
(b) Katoliklik.
(c) Ortodoksluk.
(d) Budizm.

5. "Klepsidra" nedir?

(a) Zamanı ölçmek için eski çağlarda kullanılan bir su saatidir.
(b) Bir burun hastalığıdır.
(c) Güneş sistemi içindeki en küçük gezegendir.
(d) Yıldızların hareketlerinin insanlar üzerindeki etkilerini araştıran ve on dördüncü yüzyılda yaşamış bir bilgindir.

6. 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplanan Mebuslar Meclisi üyeleri, "Milli Misak" diye bir bildiri yayımlamışlardı. "Milli Misak"ın anlamı nedir?

(a) Ulusal Savaş.
(b) Ulusal Çıkarlar.
(c) Ulusal Bağlaşma.
(d) Ulusal Savunma.

7. Napoleon Bonaparte, nerede doğmuştur?

(a) Paris'te.
(b) Sicilya'da.
(c) Korsika'da.
(d) Elbe'de.

8. Dünyanın en büyük çölü, aşağıdakilerden hangisidir?

(a) Gobi Çölü.
(b) Büyük Sahra.
(c) Kalahari Çölü.
(d) Oklahoma Çölü.

9. Kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Samsun, güneyinde Çorum, batısında da Kastamonu bulunan ilimiz hangisidir?

(a) Amasya.
(b) Sinop.
(c) Zonguldak.
(d) Çankırı.

10. Moğolistan'ın başkenti neresidir?

(a) Kobda.
(b) Ulan-Bator.
(c) Mukden.
(d) Kamenogorsk.

11. Fahrenhayt derecelerinde, donma noktası nedir?

(a) 0 derece.
(b) 23 derece.
(c) 32 derece.
(d) 64 derece.

12. 1978 yılının atletizm yıldızı olarak nitelendirilen Rono, hangi ülkedendir?

(a) Kenya.
(b) Peru.
(c) Fransa.
(d) İtalya.

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

GEÇEN sayının ana sözcüğü, DEĞİRMEN'di sevgili çocuklar. Tahıl tanelerini öğütmeye yarayan bir aracın adı. İnsanoğlu, yüzyıllarca önce tahıl tanelerini ufalayıp öğütmek yolunu bulmuştur. Zamanla bu iki taşı döndürme işini su ve yel yapmıştır. Böylece su ve yel değirmenleri yapılmıştır. Su ve yel değirmenleri olduğu gibi, kahve ve benzeri şeyleri çekmede kullanılan el değirmenleri de vardır. Değirmen sözcüğünden de şu sözcükleri türetmeniz beklenirdi: 1. Değer. 2. Değin. 3. Değiş. 4. Değişik. 5. Eğ. 6. Eğri. 7. Eğir. 8. İğ. (Bilmecenin anlamı: İğne ve iplik) 9. Çimen. 10. Dümen...

Bu haftaki ana sozcuğümüze kulak verelim. Ben tek heceli, üç harfli bir sözcüğüm. Değerli bir besin maddesinin adıyım. Ne ki bu tanımdan çıkaramazsınız beni. Size kimi ipuçları vereyim:

1. Oluşturduğum sözcüğün sonuna —kan eki getirdiniz mi sarp ve ormanlık dağlar anlamına gelen bir sözcük oluşur. Bu sözcük hem özel ad olarak kullanılır hem de ortak ad. (. . . . .)

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

GELECEK SAYIDA BAŞLIYORUZ

2. —kan değil de —dır ekini eklerseniz bulacağınız sözcük, bacağın belli bir bölümüne verilen ad olur. (. . . . .)

3. İkincide bulduğunuz sözcüğün sonuna —an ekini getirirseniz, nemli yerlerde yetişen zehirli bir bitki anlamına gelen bir sözcük elde edersiniz. Halk arasında bu bitkiye ağıotu da denir. (. . . . .)

4. Benim sonuma —dız ekini getirirseniz bir akrabalık adı oluşur. Evlilikle ilişkili bir akrabalık adıdır bu. (. . . . .)

5. —dız değil de —ık ekini getirirseniz derslerinizde gördüğünüz omurgalılardan olan, yumurtayla üreyen hayvanların genel adı olur. Onu duyunca pul, ağ, kepçe, olta .... gibi sözcükler de gelir akhnıza. (. . . . .)

6. Beşincide bulduğunuz sözcüğün sonuna —çıl ekini getirirseniz uzun bacaklı, uzun gagalı bir kuşun adı çıkar. (. . . . .)

7. Benim oluşturduğum sözcüğün sonuna —ta ekini getirdiniz mi ağaç kesmeye odun yarmaya yarayan aracın adı çıkar ortaya. Dahası şu bilmece hem bu araçla ilgilidir, hem de beşincide bulduğunuz sözcükle.

Dağda tak tak, suda şıp şıp.. (. . . . .)

8. —ta değil de —on ekini getirirseniz elde edeceğiniz sözcük çocukların çok düşkün olduğu bir nesnenin adı olur. Bunun, çocuklar için yapılanları olduğu gibi çok büyük olanları da vardır. Türlü işlerde kullanılır. Özellikle hava olaylarını gözleme işinde kullanılır. Bu sözcük, bir şairimiz Necati Cumalı'nın şu dizelerinde de geçer:

Çocuklara bakıyorum
Uçan balonlara bayram yerlerine
Çocuklar umut,çocuklar yaşam
Çocuklarla bir olup gülüyorum (. . . . .)

9. —on yerine —çık eki getirirseniz yine koyu yapışkan bir nesnenin adı çıkar ortaya. Bu nesne yolla, toprakla da ilgilidir. Dahası bir ozanımız Sabahattin Kudret Aksal'ın şu dizelerinin birindedir:

Balçık, dar geçit, ne at, ne araba,
Bakıyordu olu gözüyle evler,
Masalsı kervanda cüceler, devler,
Sırtıma vurulmuş bir yaman torba. (. . . . .)

10. —on değil de —kon parçasını eklerseniz elde edeceğiniz sözcük, bir yapının üst katlarından dışarıya doğru çıkmış, üzeri açık, önü ve yanları korkulukla çevrili yerin adı olur. (. . . . .)

Bütün bunlardan sonra sanırım kolayca bulmuşsunuzdur beni. Sonra bir ipucu daha size. Şu bilmecenin yanıtıyım:

Gözenek gözenek gözü var.
Beyler önünde sözü var. (. . .)

① ② ③

Ana sözcük: | | | |

TARİHTE BU HAFTA

ALMAN ORDULARININ STALİNGRAD YENİLGİSİ

İKİNCİ Dünya Savaşı'nın sonucunu etkileyen dönüm noktalarından birini, Alman ordularının 1 Şubat 1943'te Stalingrad'da uğradıkları yenilgi oluşturdu. 1 Eylül 1939'da başlayan İkinci Dünya Savaşı'nda Alman orduları o güne kadar başarıdan başarıya koşmuşlardı. Stalingrad yenilgisi, bu başarıları durdurmuş, savaşta Almanların yazgısını değiştirmişti.

İkinci Dünya Savaşı'nın en önemli bölümlerinden birini oluşturan Almanya — Sovyetler Birliği savaşı, 22 Haziran 1941'de başladı, 1945'e dek dört yıl sürdü. Dört yıl boyunca bu savaştaki gelişmeler üç evrede toplanabilir: Almanların Sovyet topraklarında ilerleyişi, Sovyet topraklarının kurtuluşu, Sovyetlerin ilerleyişi.

Birinci evrede Alman orduları Rusya içlerine ilerlediler, birçok yeri ele geçirdiler. 3200 uçağın, 10 bin tankın desteklediği 220 tümenden oluşan Brauchitsch yönetimindeki Alman orduları, Leeb, Bock, Rundstedt komutasında üç kola ayrılmıştı. 150 tümeni bulunan Sovyet orduları ise 1800 km.lik bir alana yayılmış, kuzeyde Voroşilov, ortada Timoçenko, güneyde Budienni'nin komutasına verilmişti.

Yıldırım savaşı yapan Alman zırhlı birlikleri, başlangıçta Sovyet ordularını yararak arkadan sardı. Kuzeyden Leeb komutasındaki birlikler savunmada kalırken, Rundstedt komutasındaki birlikler Uman ve Kiev kentlerini almıştı. 18 Ağustos'ta Moskova savaşı başladı. Beş ay süren bu çarpışmalarda Alman orduları başarı sağlayamadı. Ama o sırada Rundstedt komutasındaki birlikler, başarılarını sürdürmüş, 16 Ekimde Odesa'yı, 24 Ekimde Harkov'u, 2 Kasımda Kursk'u ele geçirmişti.

Ne var ki ağır kış koşulları başlayınca Alman orduları büyük güçlüklerle karşılaştı. Sovyetler bundan yararlanmasını bildi. Moskova'yı kurtarmayı başardılar. Ayrıca 1942 Martında karşı saldırıya geçtiler. 12 Mayısta Timeçenko komutasındaki Sovyet birlikleri Harkov'a saldırarak Almanların tırmanışını durdurmaya çalıştıysa da Almanlar yeniden başarı kazandı.

Bu arada Paulus komutasındaki Alman birlikleri Stalingrad'a yürüyorlardı. 20 Ağustos 1942'de kentin dış savunma çizgisine gelip dayandılar. Von Kleist komutasındaki birlikler ise 28 Temmuzda Rostov'u ele geçirmiş, Kafkasya'ya yönelerek 21 Ağustosta Elbruz'a, 10 Eylülde de Novorosisk limanına ulaşmıştı. Hitler, Rusya'nın Avrupa'daki kesimini Kafkaslardan ve Asya kesiminden ayırmak, petrol alanlarını ele geçirmek istiyordu. Bu önemli bölge ele geçtikten sonra niyeti Ortadoğuya ve Hindistan'a uzanmaktı.

Kış yeniden bastırmıştı. Üstelik Alman orduları üslerinden uzak düşmüş, buna karşılık 2 bin km. lik bir alana yayılmak zorunda kalmıştı. Danışmanlarının tüm uyarılarına karşın Hitler, Stalingrad'ın alınmasında diretiyordu. Sovyetler ise Uraldarda ve Türkmenistan'da kurulan silâh ve gereç fabrikalarını işletmeye başlamış, yedek asker gücü toplamıştı. Stalingrad'da yapılan savaşta Almanlar İkinci Dünya Savaşı'nın en acı yenilgilerinden birine uğradı. Almanların VI. ordusu tümüyle yok edildi.

Artık Almanya – Sovyetler Birliği savaşının ikinci evresine girilmişti. Bu evrede Sovyet orduları sürekli ilerledi, düşman eline geçen yerleri birer birer kurtararak eski sınırlarına gelip dayandı. 1944 yazından sonra ise üçüncü evre başladı. Sovyetler ilerlemelerini sürdürerek Almanların ele geçirdiği öteki ülkelere, Polonya, Çekoslovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan ve Yugoslavya'ya girdiler Bir yandan da Viyana ve Berlin'e dek uzandılar

KISACA

29 Ocak 1860 — Rus öykü ve tiyatro yazarı Anton Çehov doğdu. Moskova Üniversitesinde tıp öğrenimi yaparken bir yandan da öyküler yazmaya başlayan Çehov, dünyada olduğu gibi ülkemizde de kısa öykü türünün en büyük ustalarından biri olarak tanınmaktadır. Çehov'un, sahnelerimizde de oynanan "Vanya Dayı", "Üç Kızkardeş", "Vişne Bahçesi" gibi çok ünlü tiyatro yapıtları da vardır.

30 Ocak 1943 — Bir görüşme yapmak üzere Türkiye Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile İngiltere Başbakanı Churchill Adana'da buluştu. İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin yansızlığı tartışıldı.

30 Ocak 1948 — Hint devlet adamı Mahatma Gandhi öldürüldü. Pakistan'da ayrı bir devlet kurulmasına karşı çıktığı için siyasal düşmanlarından birinin bıçaklamasıyla öldürülen Gandhi, İngiliz sömürgesi olan Hindistan'ın bağımsızlık savaşımında önderliğini yapmıştır.

31 Ocak 1958 — Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk yapma uydusu "Explorer I" uzaya atıldı.

1 Şubat 1935 — Ayasofya Müzesi açıldı.

1 Şubat 1958 — Mısır ve Suriye birleşerek Birleşik Arap Cumhuriyeti'ni kurdu.

3 Şubat 1954 — Vietnamlılarla Fransızlar arasındaki Dien Bien Fu Savaşı başladı.

4 Şubat 1945 — Yalta Konferansı başladı. İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna doğru ABD Başkanı Roosevelt, İngiltere Başbakanı Churchill ve Sovyetler Birliği Başbakanı Stalin'i Rusya'nın Karadeniz kıyısındaki Yalta kentinde bir araya getiren konferans, Sovyetlerin Japonya'yla savaşa girmesine karşılık, Dış Moğolistan, Güney Sahalin, Port Arthur ve Kuril adasını elde etmesini karara bağlamakla sonuçlanmıştır. Birleşmiş Milletler örgütünün kurulması da bu konferansın kararları arasındadır.

4 Şubat 1966 — Sovyetler Birliği'nin gönderdiği "Lunik—9" adlı uzay aracı ay yüzüne yumuşak iniş yaptı.

DÖRT AYAK

CENGİZ BEKTAŞ

Oğlu Memet'e bir mektup olarak yazdığı bu yazıda, Cengiz Bektaş Aydıncık'ta duyduğu bir söylenceyi anlatmaktadır.

MEMET'İM,
Ankara'dan, sizlerden ayrıldığımızdan beri, o yer senin bu yer benim koşturuyoruz. Anadolu'muzun her karışında ne çok görülecek şey var. Neredeyse senin yaşındanberi, en küçük olanaktan yararlanıp ülkemizin her yanını görmeğe çahştım. "Çok yaşayan değil, çok gezen bilir" demişler ama, gez gez bitmiyor Anadolu'muz. Ne Anadolu'muz bitiyor ne de öğreneceklerimiz. Her adımda binlerce yılın izi var. Neler görmüş geçirmiş bu topraklar...

Son durağımız Silifke'ydi. Bugün oradan yola çıktık. Batıya doğru yol aldık. Sol yanımızda uçsuz bucaksız Akdeniz, sağ yanımızda dağlar... Koca koca, sıra sıra dağlar... Yerlerinde duramıyorlarmış gibi kıpır kıpır görünen dağlar... Üzerlerine gitsen, "höt" diyecek olsan, kızgın boğalar gibi burunlarından dumanlar çıkararak üzerine koşacaklar sanırsın. Binlerce boğa... Bu nedenle eskidenberi Binboğalar demişler bu dağlara, ya da eski dilde, eşanlamda, Toroslar demişler. Üzerlerinde binbir çiçek, çeşit çeşit ağaç var. Akdeniz'e bakan yüzlerine de hep güneş düşer. Bir yere güneş düştü mü korkma oradan. Buralarda yılın üçyüz günü güneşli geçermiş.

Az önce yazdığım gibi kıyı kıyı batıya doğru giderek Aydıncık'a geldik. Silifke'den Aydıncık'a yol öyle pek uzun değil ama, onu da görelim bunu da görelim derken biz öğleyi geçirdik.

Aydıncık adı yeni konmuş bu güzel yere. Eski adı Gilindire imiş. Ondan da eski adı Kelendros... Kimbilir daha da eskisi neydi?

Anadolu'muzda yer adları kaç kez değişmiş, doğru dürüst bilen yok. Adlar değişse de, insanlar, güzel insanlar sürüp geliyorlar. Arada bir bulutlu, gölgeli, kapalı oluyor günleri. Ama hep güneşli günler için çabalıyorlar. Her şeyi, daha iyisi daha güzeli için değiştirmeğe uğraşıyorlar. Değiştiriyorlar da... Çevrelerindeki her şeyi, kendileri bile değiştiriyorlar. Babanın yapamadığını oğul yaparak, oğulun yapamadığını torun...

"Ah, ah, bizim çağımızda şöyleydi, böyleydi..." diye atar tutarlar ya kimi büyükler... Onlar değişmekten korkanlar, yaşamaları artık durmuş olanlar. Senin dünyan benimkinden daha bilgili, daha görmüş geçirmiş olacak. Gelecek günler güzel olacak Memet'im. Bunun için çalışanların, yaratanların, güzel insanların öpülesi elleri sürüp geliyor çünkü. Sürüp gelen güzel insanlar, bilgilerini, görgülerini aktarıyorlar oğuldan oğula. Kimini koca koca betiklerle, okullarda öğretimle aktarıyorlar, kimini de masallarla, söylencelerle...

Anadolu'muzun neredeyse her köşesinde bir söylence anlatılır. İşte ben bunlardan birini Aydıncık'da dinledim. Hem de kimlerden dinledim, biliyor musun? Sen yaştaki, ortaokul çocuklarından... Hemen oturup sana yazmak, anlatmak isteyişim belki de bu yüzden. Hep büyükler çocuklara anlatırlar ya masalları, öyküleri, söylenceleri... Bu kez bu iş tersine oldu. Çocuklar büyüklere anlattılar. Ben onların anlatışındaki güzelliği sana aktarabilecek miyim, bilmiyorum.

Aydıncık'a geldiğimizde azıcık durup dinlenelim dedikti. Arabamızdan indik. Tam o sırada, raslantıyla önünde durduğumuz okul dağılıverdi. Biz, papatyalar gibi ortalığa yayılıveren çocuklara bakarken, onlar da bizim çevremizi aldılar:

— İngiliş, İngiliz? diye bağırışıyorlardı. Hemen önümdeki, cin gibi gözleri olan birine karşılık verdim:

— Sensin İngiliz!

Şaşıp kaldılar. Onları şaşırttım da sanki bir iş yaptım diye, benim de ağzım kulaklarımdaydı neredeyse.

Başka yerlerde de, evlerin, yapıların fotoğraflarını çekerken, yanıma çocuklar yanaşırlar:

— İngiliş, İngiliş? diye sorarlar. Beni yabancı sandıkları için üzülürüm. Ama karşılıksız bırakmam onları:

— Ben İngiliz değilim, Denizli'liyim.

Sanki ben Türkçe konuşmamışım gibi bir başkası atılır:

— Alman, Alman? diye sorar.

Usanmadan ona da karşılık veririm:

— Değilim, Alman değilim... Ne Almanım, ne de İngiliz... Bakın Türkçe konuşuyorum, duymuyor musunuz?

Bir başkası "seni gidi seni" der gibi sırıtarak:

— Frans, Frans, Fraaaans! diye uzatır.

Neden bir türlü anlatamam onlara, onlarla bir ülkeden olduğumu. Çok düşündüm bunun üzerinde. Çocuklar, kendi ülkelerinin büyük kentlerinden gelenleri, başka ülkelerden gelenlerden ayıramıyorlardı. Demek ki, onlara göre, büyük kentliler, kendi ülkelerinin kişilerinden çok başka ülkenin kişilerine benziyorlardı. Bunda o çocukların utanacağı bir yön yoktu ama, büyük kentlilerin utanacağı pek çok yön vardı. Halkından, artık ona benzemeyecek denli kopup gitmek, ona yabancı olmak utanılacak bir şey çünkü. Memet'im, sen büyüdüğünde, benim yaşıma geldiğinde, kimse kimseye yabancı olmasın istiyorum. Herkes elinden geleni yapsın bunun için.

O, "İngiliz sensin," dediğim çocukla birden dost oluverdik nasılsa. Adı Ali'ydi. Ali'ye, doğru dürüst karşılık vermeyip de oyun ettiğim için utancımdan, Ankara'dan geldiğimizi; güzellikleri, yapıları görmek, yurdumuzu tanımak için dolaştığımızı anlattım.

Ali, gene gözleri pırıl pırıl, sordu:

— Dört Ayak'ı gördünüz mü?

— Görmedik, o da ne ki?

Öteki çocuklar Ali'den önce bağırıştılar:

— Sizi oraya götürelim!

— Hemen şuracıkta, gelin gösterelim!

Ben Ali'ye:

— Bizi götürsene oraya! dedim.

Neydi ki bu Dört Ayak? Belki de, doğuştan iki ayaklı olması gereken bir hayvan dört ayaklıydı da onu göstermek istiyorlar diye düşündüm.

Ali önde biz arkada, tüm çocuklar çevremizde, düğün alayı gibi yürüdük sokakta. Büyükler de anlamışlardı olanı. Birbirlerine:

— Dört Ayak'a götürüyorlar, diyorlardı...

Bir kaç yüz metre yürüdük yürümedik, çocuklar koşuşmaya başladılar. Görülecek yere yaklaşmış olmalıydık. Oraya en önde varıp, en önce gösteren olmak istiyorlardı. Vardığımız yer, çevresinde evler olan büyükçe bir tarlaydı. Tarlanın bir yanı kuru dereydi. Bu kuru derenin yanında ağaçlar arasında taştan, çok eski çağlardan bir yapı vardı. Yere sapasağlam yerleşmiş bu yapının, kapalı bir sandık gibi olan yüksek tabanının dört köşesinde birer direk vardı. Bu direkler de, alt bölüm gibi, çok düzgün yontulmuş taşlardandı. Direklerin her birinin çevresini ancak iki adam sarabilirdi. Yükseklikleri de iki-üç adam boyu vardı... Fil ayağı gibi kalın bu dört direkten ötürü "Dört Ayak" diye bu yapıya diyorlar herhalde dedim içimden. Bu dört direğin üzerine gene taştan bir adam oturtulmuştu. Ama bütün yapıda bir eksiklik vardı. En tepedeki, damın en sivri, en üst taşı ye-

rinde değildi. Yapı bitmemişti, bir o taşı eksikti. O bir tek taş da yapının yanıbaşında yerde duruyordu.

Bir yapıya, bir taşa bakıyorduk. Ali de bizi süzüyordu. İşin içinden çıkamayıp ona soralım istiyordu besbelli. Bu çok eski yapının çevresini saran ağaçlar da, dile gelmek için sıra bekliyor gibiydiler. İnsan elinin yarattığı bu yapıtı öyle benimsemişlerdi ki, çevresini sarmışlar, aralarına alıvermişlerdi.

" Ağaçlar bir yapıyı severler mi?" diyeceksin.

Neden sevmesinler?

Bir yapı gerçekten ustalık işiyse, sevgi işiyse; onu, insanlar gibi, üzerine oturduğu toprak da, ağaçlar da, giderek kuşlar da severler. Kimi yapılara kuşlar bile konmaz. Sevmezler çünkü... Sevilen yapılar sıcak kanlı kişilere benzerler. Sen önlerinden geçerken, sanki "Günaydın!" derler. Hep güleç yüzlüdürler. Gülücükleri, üzerinde durdukları sokağa yansır, oradan alanlara bile uzanır.

İşte burada da ağaçlar, Dört Ayak'ı sevgiyle saygıyla sarmışlardı. Aralarında fısıldaşır gibiydiler. Yapının dile gelmesini istiyorlardı sanki.

— Konuşuverse, anlatıverse... diyorlardı belki de.

Ali'den ses geldi sonunda:

— İşte Dört Ayak bu!

Demek ki Dört Ayak, gerçekten dört ayaklı bu yapının adıydı.

Sordum:

— Bir öyküsü falan mı var bu yapının?

Beş on çocuk birden anlatmağa başladılar. Onlara birdenbire ağaçlar da katılmıştı sanki. Toprak da, giderek aşağılardan deniz de katılmıştı sanki. Neredeyse dağlardan bile sesler geliyordu.

— Aman çocuklar durun, hiç bir şey anlaşılmıyor, diyerek susturdum onları. Bu kez ortalığı:

— Ben anlatayım, ben anlatayım! Sesleri doldurdu.

Ben:

— Ali anlatsın, dedim.

Ali başladı anlatmaya. Arada bir öteki çocuklar da karışıyorlardı gene Ağaçlar, dağlar da bir - iki şey eklediler gibi geldi bana. Ama deniz bir yerden sonra sus pus oldu. Evet, evet, bu kesin; söylencenin bir yerinden sonra, deniz hiç bir şey söylemedi. Yalnızca çalkandı, dövündü durdu.

Memet'im, azıcık uzattım ama sonunda söylenceye geldik. İşte Ali'nin anlattıkları:

AYDINCIK'TA, çok eskiden, çok iyi yürekli, uzun aksakallı yaşlı bir adam yaşarmış. Hep insanların iyiliğini istermiş. Bir zorluğu olan ona koşarmış. O da elinden geldiğince herkese yardımcı olmaya çalışırmış.

İşte bu çok görmüş geçirmiş adamın her şeyden çok sevdiği bir kızı varmış. Kız öyle güzel öyle güzelmiş ki, görenin eli ağzında kalırmış. Üstelik becerikli, akıllı, babası gibi de iyi yürekliymiş. Ülkenin bütün gençleri onunla evlenmek isterlermiş. Babasının kapısını çalan çalanaymış. Oysa babası, kızının kendi eşini kendisinin seçmesini istermiş. Kızının gözünün içine bakar, gönlünün aktığı birinin olup olmadığını anlamağa çalışırmış. Kız, babasına saygısızlık olur korkusuyla hiç belli etmezmiş duygularını.

İsteyenler arasında özellikle iki kişi varmış ki, ikisi de birbirinden yiğitmiş. Biri su yolu yapmakta, su bulup getirmekte ustaymış, ikincisi de yapıcılıkta. İkisi de birbirinden becerikli, birbirinden yağız, tuttuğunu koparan kişilermiş.

İyi yürekli yaşlı adam, bir gün kızına bu iki yiğitten söz ederken, kızının gözlerinden geçen belli belirsiz bir pırıltı görmüş. O zaman, kızının gönlünün bu iki yiğitten birinde olduğunu anlamış. Ama hangisinde? Bunu da ortaya çıkarmak için çok uğraşmış ya, becerememiş.

Yaşlı adam düşünmüş taşınmış, sonunda, bu iki genci karşısına çağırmış. Onlara demiş ki:

— Kızımı ikinizden birine vereceğim. Biriniz dağın dibindeki kaynaktan kentimize su getirecek; biriniz de dört ayaklı bir yapı kuracaksınız. Hanginiz işini daha önce bitirirse kızımı ona vereceğim. Varın gidin, tez işinize başlayın.

İki yiğit sevinçlerinden oldukları yerde duramaz olmuşlar; dar atmışlar kendilerini dışarıya. Hemen işe koşmuşlar. Bütün kentli de, yaşlı adamın bulduğu yolu pek beğenmişler. Öyle ya, bir yandan su gelecek, daha bol suya kavuşacaklar, bir yandan da güzel bir yapı daha kentlerini süsleyecek.

Suyolcu, gerekli araç gerecini alıp, yürüyüşle yarım saatlik yoldaki suyun başına koşmuş.

Yapıcı, bu yörelerde bir eşi bulunmayan, dünya durdukça duracak bir yapı yapmak istiyormuş. Yapıyı önce kafasının içinde tasarlamış. Geceleri uykusunda bile onu görüyor; içine girip çıkıyor, sağından solundan bakıyor; şurası şöyle olsun, burası böyle olsun diye kendi kendini eleştiriyor, düzeltiyormuş. Sonunda, düşündüğü çözümün en iyisi olduğuna inanınca o da işe koyulmuş. Önce, kazıklar çakarak temel duvarlarının yerini belirlemiş. Sonra , sağlam yeri buluncaya dek kazmış. Bu iş bitince, yapının taşlarını yontmaya başlamış. Yontup bitirdiği taşı yerine koyuyor, hemen bir ikincisine başlıyormuş. Günler, haftalar geçmiş... İki yiğit, kan ter içinde gece demeden gündüz demeden çalışmışlar. Azıklarını bile işlerinin başında yiyorlarmış.

Kentlilerin bir bölüğü çoluk çocuk suyolcuya izliyorlarmış, bir bölüğü de yapıcıyı. İçlerinden yardım etmek isteyenler oluyormuş ama, kuralı bozarlar diye korkularından yapamıyorlarmış.

Suyolcuyu izleyenler, arada bir yapıcıya bilgi getiriyorlarmış:

— Üçkavaklar'a dek geldi...

— Aktepe'yi aştı...

Suyolcuya da yapının durumundan bilgi götürüyorlarmış:

— Alt bölümü bitti...

Her ikisi de işlerine daha bir hızlı sarılıyorlarmış böylece.

Yapıcı, damın taşlarını da bir bir yontmuş, yerlerine oturtmuş. Bir tek o en tepedeki sivri taş kalmış. Onu da güzelce yontup bitirmiş. Kaldırıp yerine koyuverse işi tamamlanmış olacak...

İşte tam o sırada, kentin içinde şarıl şarıl bir su sesi duyulmuş. Yapıcının kolu kanadı kırılıvermiş. Sevdiği kıza kavuşma umudu uçup gitmiş...

Oysa kentliler onun yaptığı işin güzelliği karşısında yarışmayı da kızı da unutmuşlarmış neredeyse. Gözlerini yapıdan ayıramıyorlar, ona bakmaya doyamıyorlarmış.

Öte yanda suyolcuyu izleyenler de sanki yarışmayı çoktan unutmuşlarmış. Yaşlılar suyun şarıl şarıl sesine mutlulukla kulak veriyorlarmış. Çocuklar birbirlerine su serperek bağrışa çağrışa oynaşıyorlarmış. İyi yürekli, aksakallı yaşlı adam da koşmuş gelmiş. Çocukların sevincini görünce, neredeyse o da oyunlarına katılacakmış. Ama, olanları duyurmak için hemen eve koşmuş. Koşmuş ama, kızını da evde bulamamış. Bahçelerde, yollarda... Hayır, hayır; kızı hiç bir yerde yokmuş Meğer kızın gönlü yapıcıdaymış. Yapı bitmeden su gelince evden çıkmış, denize yürümüş gitmiş. Denizin ona yol verip vermediğini de kimseler bilmiyormuş.

Günlerce kimsenin boğazından bir lokma geçmemiş üzüntüden. O sarı taşa da hiç dokunmamışlar. Yapıcının bıraktığı yerde öylece bırakmışlar.

MEMETİM, Ali'nin anlattığı, yer yer öteki çocukların, ağaçların, dağların orasına burasına karıştıkları; denizin, bir yerden sonra yalnızca dövünüp durarak katıldığı Dört Ayak söylencesi böyle işte...

Ben ancak beş - on gün sonra döneceğim. Arkadaşım Tunç'a selâm söyle. Seni özlemle öperim.

MEHMET'İN ÇEVRESİ

ATİLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

NÜKLEER ENERJİ

ÇİZGİ film!

Mahalleli hafta sonlarında elbirliğiyle bahçenin yapımında çalışıyordu. Marangoz Halil Usta dükkanını çaycıya dönüştürmüştü; bir de televizyon koymuştu. Yorulan büyükler orada çay içiyor; küçükler de televizyon seyrediyordu. Ne zaman ilginç bir program olsa Halil Usta çocuklara sesleniyoru. O gün de öyle yaptı.

— Çizgi film!

Mehmet'le arkadaşları işlerini bırakıp koştular; ama elektrikler birden kesiliverdi. Çocuklar donup kaldılar. Nedense bu, o gün 3–4 kez tekrarlandı. Düzensiz elektrik kesilmeleri yüzünden çocuklar sevdikleri programların tümünü kaçırdılar. Kızgınlıklarından ne yapacaklarını bilemediler, hırslarını benden aldılar. Hatta biri bana o hızla yumruk bile attı.

- Ne diye kesiliyor bu?

— Yeter, bıktık artık.

— Ben kesmiyorum çocuklar. Bana bağırmayın.

— Arkadaşın vardır; söyle kesmesinler.

Onlara anlattım ki bu işin çaresi yok. Işıklar bütün Türkiye'de kesiliyor. Elektrikten çok kişi yararlanmak istiyor; ama üretilen enerji az. Yetmiyor. Bu nedenle kısıntılar yapılıyor.

— Niye yetmiyormuş enerji?

— İdil, elektrik santrallarının sayısı az. Yeterince yapılmamış.

— Ne duruyorlar? Yapsınlar.

— Kolay mı, İzzet? Yapımı zaman alıyor. Sonra çeşit çeşit bunlar.

— Nasıl yani?

— Su gücüyle çalışanı var, petrolle çalışanı var, kömürlüsü var.

Mehmet birden atıldı:

— Bu ara herkes nükleer enerjiden söz ediyor. Nedir bu?

— Bilginler her şeyin atomlardan oluştuğunu öğrendiler; bunun çekirdeğini parçalayınca da müthiş bir enerjinin ortaya çıktığını gördüler. Böylece "atom bombasını" yaptılar.

— Hani anlatmıştın. Bir tanesi binlerce Japonu öldürmüş.

— Evet, o. Bilginler şimdi bu bilgilerini savaş için, insan öldürmek için değil de yararlı olmak için kullanmak istiyorlar. Elde edilen enerjiyi elektriğe çeviriyorlar. İşte nükleer enerji buna deniyor.

— Tehlikeli bir iş değil mi bu?

— Hem de nasıl! Mehmet, nükleer santralların külleri oluyor; bu artıklar vücudumuzda zararlar yaratan, ölüme neden olan tozlar. Etkileri belki beşyüz yıl sürüyor. Bu yüzden yabancı ülkelerde bu küller özel kutulara konuyor, özel önlemlerle çok uzaklara taşınıyor ve kimsenin yaşamadığı yerlere gömülüyor.

— Ya biri eşelerse o toprakları?

— Oraları özel olarak koruyorlar; kimseyi yaklaştırmıyorlar. Hatta o kutuları okyanusların en derin yerine atıyorlar.

— Ya bir kaza olur da tozlar havaya saçılırsa?

— İşte bu felaket olur, çocuklar.

— O zaman havaya mı uçarız? Göçmen kuşlar gibi! Atom bombası patlamış gibi!

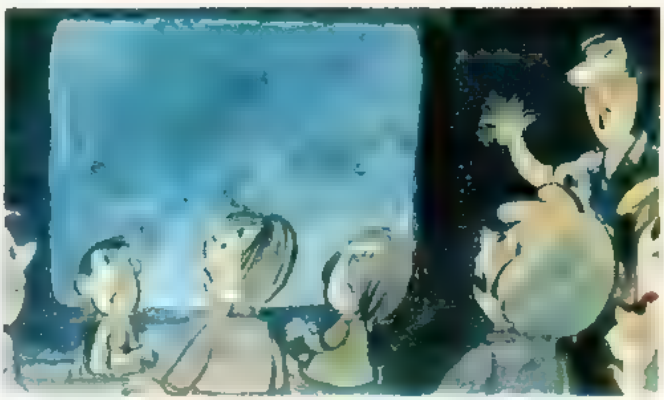

— Mehmet, küller patlama yaratmaz. Ama havamızı, suyumuzu, yediklerimizi zehirler; kısa zamanda da binlerce kişiyi öldürür.

- Türkiye'de böyle bir santral var mı?

— Bir tane yapılacak İzzet. Hem de Akdeniz kıyısına, turistlerin gelebileceği bir yere.

Çocuklar şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Ölüm tehlikesi olan bir santralın yapım nedenini anlamadılar; bunun turistik yere yapılmasını ise hiç anlamadılar.

İşte biz büyükler zaman zaman böyle anlaşılmaz şeyler yaparız. Yanlış kararlar veririz. Deli miyiz biz? Yoksa aptal mı?

Yeterince santral yapmamışız; bunda gecikmişiz. Şimdi elektriklerimiz kesiliyor; hayat duruyor. Bunun çok zararını görüyoruz. Yaptıklarımızın çoğu da petrole dayalı. Yani petrol kullanıyor. Oysa şimdi dünyada petrol sıkıntısı var; çünkü petrol tükeniyor. Mehmet ve arkadaşları 30 yaşına varınca petrolsüz, ya da petrolü çok az kalmış bir dünyada yaşayacaklar. Şimdiki otomobiller kullanılamayacak; petrole dayalı santrallar çalışmayacak; petrolden elde edilen plastik, deterjan, asfalt, bazı ilaç bileşenleri gibi maddeler üretilemeyecek. Üstelik tükendiği için petrolün değeri de durmadan artıyor; pahalılanıyor. Gördünüz mü yanlışlığı? Başka kaynak kullanabilecekken tükenen petrole dayalı santrallar yapmışız. Bu yanlışlık yetmiyor gibi, şimdi de başka çare aramadan nükleer santral yapıyoruz. Kendimizi tehlikeye atarak, çevremizi bozarak. Bir de bu santrallar yabancıların kontrolunda. Yani yabancılar isterlerse ileride bizim elektrik üretimimizi durdurabilirler.

Mehmet aklımdan geçenleri okumuş gibi sordu.

— Bu işleri yapanlar deli mi?

konuk yazar

FÜSUN ERBULAK

SARI KEDİ

KEDİLERİ oldum olası severim. Ve her nedense çocukluğumdan bu yana istediğimce kedi besleyemedim. Hep engeller, güçlükler çıktı durdu.Ya evdeki büyükler, mikrop ve pislik gerekçesiyle kedimi uzaklaştırdılar ya da tam bana alışırken, zorunlu olarak değişen koşullar, kedimi benden uzaklaştırdı. Ama yıllar boyu emek verdim kedilere... sarılı, grili, tekirli, siyahlı, alacalı... tümü de sıradan, cins olmayan, kürklü kuyruktan yoksun, "sokak kedisi" dedikleri türdendi. Kişilik sahibi olduklarından mı severdim onları? Ödün vermediklerinden, yaltaklanmadıklarından mı, bilemiyorum....

Öyle olsa gerek...

Küçükken yaz aylarını Büyük Ada'da geçirirdik. Her yaz başka bir ev kiralar, taşınırdık Ada'ya. Bu ya bir yalı, ya da bir dağ evi olurdu genellikle. Kısa sürede çevredeki sevgiden yoksun kişiler, zayıf yönümü sezip, evin bahçesini kedi yavrularıyla doldururlardı. Çoğu olurdu, analarından erken koparıldıkları için!.. Burun damlalığından kuçücük ağızlarına akıtılan süt, yün parçalarına sarıp sarmalamak yarar sağlamazdı. Her seferinde üzülür, yataklara düşerdim.

O yaz gene Ada'ya taşınmıştık. Kedi sevgimi yeni çevreme belli etmemek için kimi kez "pisst" diyerek kovuyordum onları, isteksizce. Bahçemizde sıska bir sarı kedi vardı. Kör ve yaşlı bir kediydi bu!.. Komşunun kızından öyküsünü dinledim. Mahallenin acımasız erkek çocukları, bir kaç yıl önce, doğurduğu tek yavrusu ile futbol oynamışlar. Yani yavru kediyi top olarak kullanmışlar... utanmadan, sıkılmadan. Sarı kedi de üzerlerine sıçrayıp, bembeyaz yavrusunu kurtarmak amacıyla, yüzlerini gözlerini kanatırcasına tırmalayınca, ölen yavruyu bir kenara fırlatıp, sarı anne kedinin gözünü oymuşlar. Tek gözünü oymakla yetinmişler her nasılsa. Belki de böyle davranmakla doyum sağlamışlar kendilerine, tad almışlar. Sakıncalı eğilimler, kanımca, hep çocukken gelişir. Örneğin, kimse alınmasın, mezbahada çalışanlar, infaz sırasında idam mahkumunun tahta iskemlesini tekmeleyenler, sonra ne bileyim işkence uygulayanlar, görev icabı insanlara dayak atanlar, hayvanları kamçılayanlar, büyük bir olasılıkla çocukluk yıllarında bu tür hunharca eylemlerin deney süzgecinden geçenlerden oluşmakta...

Ya da çocukluklarını hiç mi hiç yaşayamamış olanlardan...

Evet, işte bu sarı kör kedi, o yaz da doğurdu. Evin bodrumuna. Gene tekti yavrusu!.. Kızıl kahverengi, beyaz lekeli, tavşanla kedi arası bir yavru. Tabii görebildiğim kadarıyla. Çünkü ne kendisi yaklaşıyordu insanlara sarı kedi, ne de yavrusunu yaklaştırıyordu. Bodrumdan birlikte çıkarlar, çimenlerde dolaşıp yalanırlar, sonra yeniden o karanlık ve fakat güvenceli yere dönerlerdi. Besliyordum onları. Hırlayıp tıslayarak, dişleriyle tırnaklarını göstererek kapıp giderdi yiyecekleri. Onu tavlayamıyordum bir türlü. Evcilleşmesi olanaksızdı. Verdiğim tavuk ya da balık, süt ya da ciğer de olsa tavrını değiştirmiyor, bana yaklaşmıyordu. Bağışlamıyordu anlaşılan. Öldürülen yavrusu ile, kör edilen gözünü unutmuyordu.

Ama civa gibi küçücük yavrusu, anası yanında değilken bodrumdan çıkıp yanıma geliveriyordu kimi kez. Güvenmiyordu bana; kucağıma çıkmıyordu ama şöyle bir ellememe, okşamama, onunla tatlı tatlı konuşmama fırsat tanıyordu. Anasının geçirdiği deneyden habersizdi. Giderek dostluğumuz iyiden iyiye ilerledi. Sahıncaklı koltukta kucağıma kıvrılmış uyurken yakaladı sarı anası, ikimizi... Korkunç bir çığlık attı. Miyavlama denilemezdi bu sese. Yavruyu kucağımdan ısıra tırmalaya yere indirdi. İyice bir hırpaladı ve bırakıp gitti onu. Bir daha dönmedi, aramadı ve de bağışlamadı yavrusunu... o dünya güzeli yavrusunu. Anasının dâvasına ihanet mi etmişti yavru kedi acaba?.. Öylesine güzeldi ki!.. Artık omuzumdan inmiyor, hep peşim sıra dolaşıyor, gırıldıyordu.

Ne var ki yaz bitti bitecekti. Ve annem kışlık evde bir kedinin varlığına, tüm yakarmalarıma karşın, kesinkes karşı çıkmaktaydı. Kedimden ayrılırken, onu bırakırken hissettiklerimi hâlâ anımsarım. Arkadaştan, evlâttan ayrılmak kadar yoğun bir acı duymuştum.

Bahçıvan yaz kış o evde oturuyor, karısı ve beş çocuğu ile, ev sahibinin malına bekçilik ediyordu. Minderler taşıdım Hacer teyzeye. Kedimin su kabını, yemek tasını, yün yumağını, lastik topunu da verdim. Bir de emerek uyuduğu yumuşacık battaniyemi...

— Bunlar biriktirdiğim harçlıklarım, Hacer teyze. Al!.. Ne olur aç koma onu. Minderinde yatır. Başka yerde uyuyamaz. Battaniyeyi de emsin diye bırakıyorum. Ben gelecek yıl gene para getiririm sana. Kedimi de geri alırım, merak etme.

Taşındığımız gün bulamadım bile onu. Oysa duygulu bir vedalaşma töreni tasarlamış, kendimi iyice hazırlamıştım onunla koklaşıp ağlaşmaya. Kedimi kucaklayamadan Ada'dan taşındık.

Ertesi yıl onu kocaman kızıl beyaz bir kedi olarak buldum. Bahçe kapısının önüne kıvrılmıştı, simit gibi... Hacer teyze öptü beni.

— Ah yavrum!.. Ne kaşık düşmanıymış, ne hırsızmış bu kerata. Çok dayak yedi benden. Çocuklar da hep hastalandı bu kış. Minderleri de battaniyeyi de biz kullandık. Yalanım yok. Ama aç komadım onu. Ekmekli yemek suyuna alıştırana kadar oruç tuttu kontes.

Tanımadı beni kedim. Kucağıma aldım, yere atladı... Okşadım... Şöyle bir gırıldadı. Sepete koyup yeni tuttuğumuz eve götürdüm onu... Gece kaçmış. Hacer teyzelere dönmüş. Daha doğrusu tanıdığı eve, yerine...

Bağlanmadı bana... Haklıydı da. Onu kendime tutsak etmenin bedelini ödeyememiştim ki!.. Kişilik sahibi bir hayvandı. Bütün kediler gibi. Onu bağışlamayan kör anası gibi...

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ

FARELERİN SAVAŞI

LABORATUARLARDA beyaz fare yetiştirenler dışında fareyi kimse sevmez. Onlara sorarsanız fareler zeki, kibar ve çok sadıktırlar. Kuşkusuz yargılarında haklı nedenler vardır. Peki öyleyse, neden hayranlık duydukları bu hayvanları acı veren deneylerinde kullanırlar? Geçelim...

Hepimizin tanıdığı fareler iki çeşittir ve ikisi de birbirinden tatsızdır. On ikinci yüzyılda gerek haçlı seferlerinden dönen gemilerle, gerekse Kazakistan depreminden sonra yürüye yürüye Orta Asya'dan Avrupa'ya gelen siyah fare, vebayı da getirmişti birlikte ve besinlerimizin yüzde beşini yemekteydi. Tarlalarda, kentlerde, büyük bir zevkle evlerimizde, hemen her yerde yaşamaktaydı.

Altı yüzyıl böyle geçti. İnsanlar vebadan kurtulmaya, yiyeceklerini korumaya, fareleri yakalamaya çalışıyorlardı. Ama yakalayamıyorlardı. Zehirlemeyi denediklerinde köpeklerini zehirliyorlardı. Üzerlerine kedileri salıyorlar, ancak yalnız atletik yapılı bir kaçı yakalama yürekliliğini gösteriyordu onları. Mağrur fareler durmadan çoğalıyorlar ve her şeyi yiyip bitiriyorlardı. Kısacası bir numaralı zararlı hayvandı o devirde fare.

On sekizinci yüzyılda gemiler, ambarlarında yeni bir cins fare getirdiler, uzak doğudan. Bunlar lâğım faresi denen gri farelerdi ve öncekilerden daha beterdi. Size, verdikleri zararları, onları yakalamak için çekilenleri anlatsaydım, altı kalın ciltli kitap olurdu anlattıklarım.

Bir kaç yıl sonra şaşırtıcı bir gerçek farkedildi: Gri farelerle siyah fareler birbirlerinden nefret ediyorlardı. Ve sonunda, iki fare insanoğlundan kazandıkları bölgeleri paylaştılar: Siyahlar tavanarasını, griler mahzenleri ve lâğımları.

İyi yürekliliklerinden bize orta katları bıraktılar! Bizler de orada, onlar için çalıştık. Artıklarımızla, çaldıklarıyla beslendiler. Amerikalıların "Kızılderilileri Koruma Bölgelerini" fareler "İnsanları Koruma Bölgeleri" olarak çok önceden bulmuşlardı.

Siyah farelerle lâğım farelerinin çatışmalarından söz ettik. Acaba bu çatışmalar nasıl oluyor? Gri fare, siyahı bölgesinden çıkarmak için ne yapıyor dersiniz? Gelin, size, izlediğim bir deneyi anlatayım.

Tam formda bir siyah fare, gri farenin kafesine kondu ve gözlemeye koyulduk.

Görünürde bir kavga yoktu. Gri farenin yaptıkları garipti: Hiç bir şey demeden, hiç bir şey yapmadan, siyahın çevresinde dönüyordu. Siyah kımıldamıyordu. Griyse dönerken arada bir onun kulağını ya da kuyruğunu hafifçe dişliyordu. Siyah hep hareketsizdi ve diğeri turlarını sürdürüyordu.

Tam doksan dakikanın sonunda, siyah fare cansız yere düştü.

Bir zoolog için bile şaşırtıcı bir deneydi bu. Zoolog deneyi yineledi: Aynı dans, siyah fare yine hareketsiz ve aynı sonuç. Lâğım faresinin dansa başlamasından bir buçuk saat sonra, siyah düşüp ölüyordu. Olayı bir kaç kez izlediniz mi, "Aralarında mutlaka çok önemli bir şey geçmiş olmalı," diyorsunuz kendi kendinize. Acaba gri, çevresinde dönerek, siyahı sersemletti mi? Yoksa onu küçük ısırıklarıyla zehirledi mi?

Ölüye otopsi yapılıyor: Ne belirgin bir yara ne de zehirlenme belirtisi... Mikroskopta farenin sinir merkezlerinin harap olduğu çıkıyor ortaya. Ciğerler ve yürek kasları sinirlerin yönetimiyle çalıştığından, sinirler çalışmayınca hayvan, soluksuzluktan ya da kalp durmasından ölüyor.

Peki ama, gri fare siyahın sinir merkezlerini nasıl harap ediyor?

Çok karmaşık kayıt aygıtları getirdiler ve her şey aydınlandı: Düşmanının çevresinde dönerken gri fare sesötesi dalgalar yayınlıyormuş. Siyah farenin sinir merkezlerine zarar veren dalga boyuna nasıl ayarlandığı bilinmeyen bu dalgalar, onun her hareketini engelliyormuş. Bu dalgaları algılayan sinir merkezleri de işlemez duruma geliyormuş.

Ya o küçük ısırıklar niye? Onlar da siyah fareyi uyandırıp sesötesi dalgaları daha iyi algılamasını sağlamak için olsa gerek. Yani ona "Dinle bak, dinle!" diyor.

Fareler de sevilir mi canım!

(Turkçesi: Ümit Aygörlü)

Dizinin yazarı Jacques Tremolin

ÜÇ ÖĞÜN

"kokolin heryerde 8 Lira"

kokolin
"ÇOCUKLAR İÇİN"

DENGE SANAYİ ve TİCARET A.Ş. İST 49 45 87 - 44 61 36

DİSTRİBÜTÖRLERİMİZ

İSTANBUL MEKTA A.Ş. 24 08 36 | ANKARA PİKOLA Koll.Şt. 24 16 17 | İZMİR BAKSAN A.Ş. 12 71 18 | SAMSUN BİRLİK TİCARET 26 67 74

Pul Köşesi

EDEBİYATLA İLGİLİ PULLAR

(1) Fuzuli'yi anmak için çıkarılmış bir Türk pulu (1957) .. (2) Baron Münchhausen (Palavracı Baron) için çıkarılmış bir Batı Alman pulu (1970)... (3) Ünlü masalcı Charles Perrault'un yarattığı Çizmeli Kedi için çıkarılmış bir Mali pulu (1972).. (4) Charles Dickens'in "Buyuk Umutlar" romanını konu alan bir pul.. (5) Yine Charles Dickens'in "David Copperfield" romanını konu alan bir Cayman Adaları pulu... (6) Ömer Hayyam'ı anmak için çıkarılmış dev bir Dubai pulu (1967)...

BİZİM
ALİ
MISTIK
BURADA
BALIK TUTMAK
YASAKTIR

Şirin bir kıyı kentinde yapılacak 8. Akdeniz Oyunları'nın çalışmaları bitmek üzere...

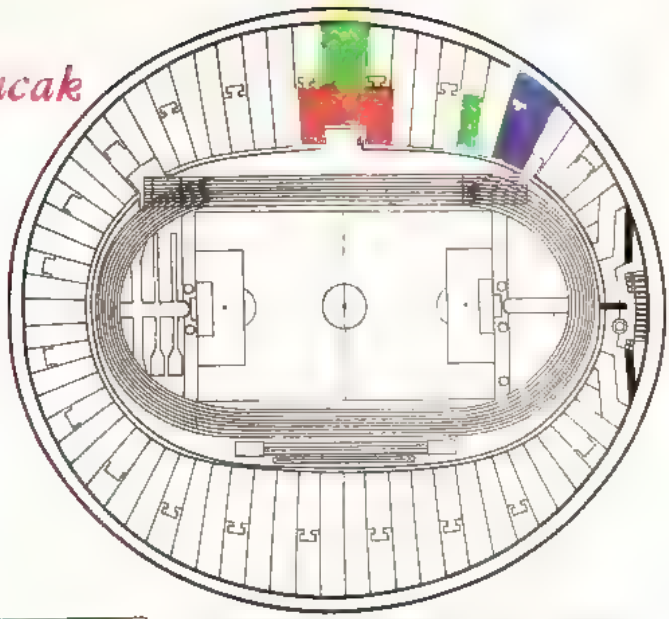

Split 1979

(YUGOSLAVYA)

8. AKDENİZ Oyunlarının yapılacağı Yugoslavya'nın Split kentindeki hazırlıklar tamamlanmak üzere. Ülkenin bu şirin kıyı kentinde 15–29 Eylül tarihleri arasında yapılacak Akdeniz Oyunlarının artık son düzeltmeleri yapılıyor.

Bildiğiniz gibi 1971 yılında da ülkemizde, İzmir'de yapılan Akdeniz Oyunlarının sonucu sporcularımız bazı dallarda başarı kazanmışlardı...

15 Eylül'de büyük bir törenle açılacak 8. Akdeniz Oyunlarında ülkemizin boks, güreş ve atletizm dallarında madalya alma olasılığı çok yüksek...

8. Akdeniz Oyunlarının açılış ve kapanış törenleri yukarıda krokisini sunduğumuz stadyumda yapılacak. 50.000 kişinin gösterileri kolaylıkla izlemesi için yapılan stadyumda 3.000 koltuk da konuklara ayrılmış. Krokide kırmızı ile gösterilen bölüm görevliler için düşünülmüş. Mavi renkle gösterilen bölüm ise atletlerin. Kırılan rekorları, yarışma sonuçlarını dünyaya iletebilmeleri için her türlü çağdaş gereçle donatılmış yeşil bölümler de gazetecilere ayrılmış.

İSPANYA, 1982 DÜNYA KUPASI'NA HAZIRLANIYOR

1982 Dünya Kupası'nın başlamasına üç yıldan çok bir süre var. Ama Şampiyonanın yapılacağı İspanya'da hazırlıklar şimdiden başladı.

Geçtiğimiz yıl Arjantin'de yapılan Dünya Kupası'nda Arjantin birinci olmuştu. Aynı takımın 1982'de de İspanya'ya gelen takımları zorlayacağı söyleniyor.

İspanyolların sembolü, "Lolo" adındaki bir kız çocuğu. Anımsayacağınız gibi 1978 Dünya Kupasında da Arjantinlilerin maskotu yanda resmini sunduğumuz küçük futbolcuydu.

Şampiyonaya katılacak takımların karşılaşacakları maçları belirleyen kurayı dört yaşındaki Lolo çekecek.

Lolo'nun şimdiden İspanyolların sevgisini kazandığı belirtiliyor...

Ünlü İngiliz futbolcusu Kevin Keegan başarılarını Hamburg takımında da sürdürüyor...

KEEGAN, AVRUPA'NIN EN İYİ FUTBOLCUSU SEÇİLDİ

ÜNLÜ İngiliz futbolcusu Keegan 1978 yılının en iyi futbolcusu seçildi. Uzun yıllar Liverpool takımında top koşturan Keegan geçen yıl Almanya'nın Hamburg takımına transfer olmuştu...

Başarısını Alman takımında da sürdüren Keegan bunu disiplinli çalışmasına borçlu olduğunu söylüyor.

KORKUSUZ CAMBAZ

Altı yaşındaki küçük motosikletçi büyüklere meydan okuyor...

MOTOSİKLET sporunu dünyanın en güç sporlarından biri olarak kabul edebiliriz. Bu alanda ün yapan kişiler binbir tehlikeye göğüs gererek başarıya ulaşırlar. Tabii her zaman böyle olmaz. Sporcular sakat kalabilirler...

Bunca tehlikeli olmasına karşın bu spor her yıl binlerce kişiyi çeker. Motosiklet sporunun tutkunları her yıl çoğalır.

Motosikletçiler içinde kuşkusuz en küçüğü Debbie Lyford'dur. Altı yaşındaki bu kız çocuğu becerileriyle herkese parmak ısırtmaktadır. En güç hareketleri bile kolayca yapan Debbie için, "Büyüyünce çok ünlü bir cambaz olacak, "diyenler çoğunluktadır.

Boyuna göre özel olarak yapılmış motosikletiyle yarışmalara katılan Debbie'-anne ve babasına bu sporun ne kadar tehlikeli olduğu hatırlatıldığında şu yanıtı vermektedirler.

"Siz onun boyuna bakmayın... Kızımız gerçekten çok yeteneklidir."

ÇAĞDAŞ SAHNE KÜLTÜR MERKEZİ

6

HER CUMARTESİ PAZAR Saat : 11.00 de

TUNUS CADDESİ No : 92 KAVAKLIDERE

kim yapar bezi, dolabı, kitabı ...?

oyunlaştıran: M. Engin Noyan
çizgi filmli, müzikli çocuk oyunu.

SİNEMA TV

Ünlü yıldız Clint Eastwood son filminde başrolü bir maymunla paylaştı

FİLM ÇEVİREN ORANGUTAN

ÇOĞUNLUKLA çevirdiği kovboy filmlerinden tanıdığımız Clint Eastwood geçtiğimiz aylarda yeni filmine başladı. Sinema yaşamında şimdiye kadar hep ünlü oyuncularla oynayan yıldız bu filminde başrolü bir orangutanla paylaştı...

Filmde bir kamyon şoförünün yaşantısını canlandıran Eastwood bakın film için neler söylüyor:

"Doğrusunu söylemek gerekirse senaryoyu okuyunca çok korktum. Çünkü film boyunca karşımda dev bir maymun olacaktı. Ama prodüktör Bob Daley ile konuşunca her şey çözümlendi. Bob, orangutanın çok uysal bir yaratık olduğunu söyledi. Gerçekten de öyleydi... Adı Clyde olan bu orangutanla film boyunca çok iyi arkadaş olduk. Birbirimizin canını acıtmadan bol bol şakalaştık..."

Peki siz ünlü yıldızın yerinde olsaydınız ne yapardınız? Size de dev bir maymunla aynı filmde oynama önerisi gelse kabul eder miydiniz? Yoksa biraz düşünür müydünüz?

Sizi bilemeyiz ama insanın kendi yaşamı söz konusu olduğunda biraz düşünmesi gerekir. Hele işin içinde bir de orangutan olursa...

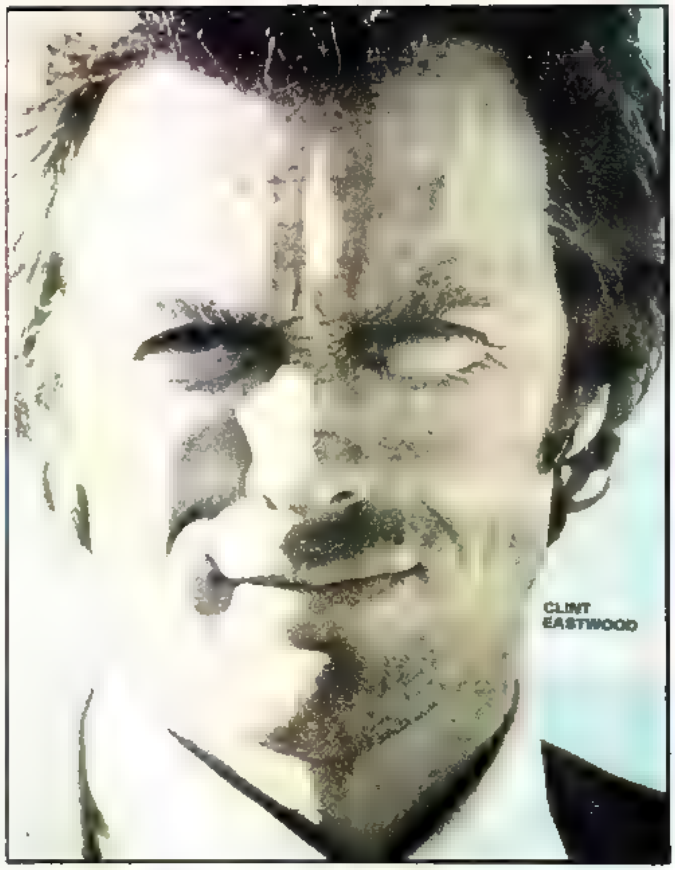

Ünlü yıldız Clint Eastwood dev orangutan Clyde ile bir hatıra resmi de çektirdi...

Yeni bir program...

BÜYÜLÜ TOP

İngiliz Granada televizyonunun hazırladığı, "Büyülü Top" dizisi dünyanın çeşitli televizyonlarında gösterilmeye başlandı. Büyük ilgiyle karşılanan, "Buyülü Top"un en sevilen çocuk dizilerinden biri olacağı belirtiliyor...

Heidi, Kum Kum ve Marko'dan sonra...

JAPONLAR «GOLDRAKE» ADLI BİR ÇİZGİ-FİLM YARATTI

HEIDI, Kum Kum, "Marko" ve "Pinokyo"dan sonra Japonlar yeni bir çizgi-filmle ekranlara geldiler..

"Goldrake" adını taşıyan 26 bölümlük yeni dizi, öteki gezegenlerden dünyamıza gelenlerin ve burada imparatorluk kuran canlıların yaşamını anlatıyor.

Filmde dünyalılarla yabancıların arasındaki savaş akıcı bir dille anlatılıyor. Öte yandan dizinin müziği de çok ilgi çekti. "Goldrake" adlı plak şimdiden çeşitli Avrupa ülkelerindeki listelere girmeyi başardı...

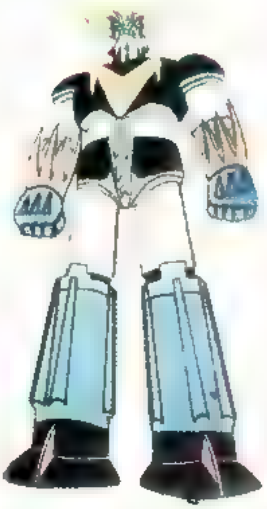

RED KİT

AMCANIN İNTİKAMI

ÖZET Amcaları Daltonlara büyük bir miras bırakır. Ancak Daltonların bu serveten yararlanabilmeleri için amcalarının intikamını almaları gerekir...

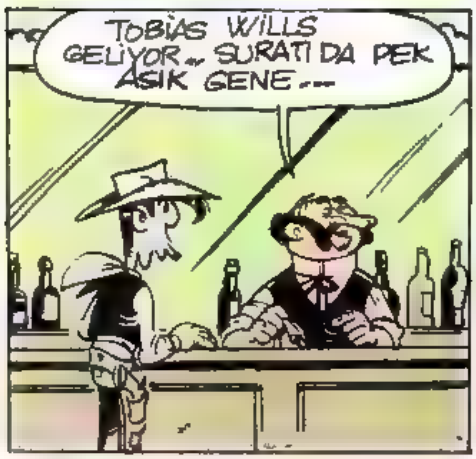

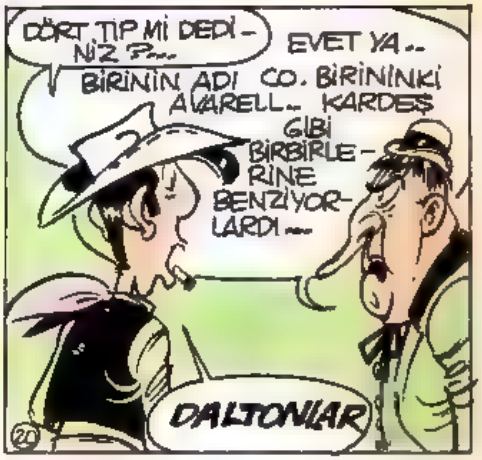

DALTONLAR CEPHANELİKTEKİ PATLAMADA ÖLMÜŞLERDİ. GARİP ŞEY!
NEE?
DEMEK BANA SALDIRAN HAYALETLERDİ!
HAYALET MİYDİ DEĞİL MİYDİ BİLEMEM. AMA BİR ARAŞTIRSAM İYİ OLACAK..
RİN TİN TİN! DEMEK SEN DE KURTULDUN O PATLAMADAN... DALTONLARI GÖRDÜN MÜ BURALARDA?..
SORUYOR İŞTE BAK. BEN ONLARIN HAPİS KAÇKINI OLDUĞUNU BİLİYORDUM..
DALTONLAR BURADA... KILIKSIZ KOVBOY KALDIR ELLERİNİ HAVAYA!
SANA BİR SÜRPRİZİMİZ VAR. SENİ ÖLDÜRMEYECEĞİZ... TERSİNE GÜZEL BİR ÖNERİDE BULUNACAĞIZ!
"DALTONLAR HER ŞEYİ BİR BİR ANLATTILAR RED KİT'E. ÇOK ŞAŞTI RED KİT OLUP BİTENE. DÜŞÜNDÜ DURDU BİR SÜRE. SONRA PARLADI GÖZLERİ GENE. BAKALIM NE DEDİ?"
EĞER KABUL ETMEZSEN SENİ ŞURACIKTA ÖLDÜRÜRÜZ. KABUL EDERSEN MİRASTAN PAYINA DÜŞENİ ALIRSIN..
PEKÂLÂ, AMCANIZI ÖLDÜRENLERİ, ÖLDÜRMENİZE YARDIMCI OLACAĞIM..
LİSTENİN BAŞINDA MİNG U FU DİYE BİRİ VAR OTLUKKENTTE. ELBİSE TEMİZLEYİCİLİĞİYLE UĞRAŞIYOR. İLK İŞİMİZ BİREBİR AT BULMAK OLMALI..
AT TÜCCARI GELDİ!!! YOK MU AT ALMAK İSTEYEEN?
HİÎ! HAYALETLER!
GENE GELDİ..
HAYALETLER!
BİZDEN NASIL KORKTU GÖRDÜNÜZ MÜ?...
SİZ KORKUNÇ ADAMLARSINIZDA ONDAN...
BUNU SEN DE AKLINA SOKSAN İYİ OLUR KOVBOY!
BURASI OTLUKKENT OLSA GEREK.
EVEEEET! BU DA İLK ARADIĞIMIZ HERİF.
BEN YALNIZ GİREYİM ONU ÖLDÜRÜP
SEN BİZİ ÇOCUK MU SANDIN KOVBOY? SEN YALNIZCA YAPTIKLARIMIZI DENETLEYİP TANIKLIK EDECEKSİN HEPSİNİ ÖLDÜRDÜĞÜMÜZE...

MIAM GULP
GLOU GLOU..
SOYLU YABANCI BURAYA ÇAMAŞIR SUYUMUZU İÇMEYE Mİ GELDİNİZ ?
NEE? BURASI ÇİN LOKANTASI DEĞİL Mİ ?
HAYIR ÇAMAŞIRHANE.. AYNI ZAMANDA ELBİSE DE TEMİZLERİZ.. EĞER YÜKSEK MÜSADELERİNİZ OLURSA, ZATIALİLERİNİN DE ELBİSELERİNİ HADDİMİZ OLMAYARAK TEMİZLEMEK İSTERİZ EFENDİM...
BURAYA ONUN İÇİN GELMEDİK!
HENRY AMCA SENİN ÖLMENİ İSTEDİ..
DURUN BAKAVIM.. EVET EVET ADAM HAKLI, ELBİSELERİMİZİN BİRAZ TEMİZLENMESİ GEREKLİ...
NEDEN HEMEN ONU ÖLDÜRMEDİK ?
ÇÜNKÜ ELBİSELERİMİZ GERÇEKTEN TEMİZLİK İSTİYORDU.. İŞİNİ BİTİRİNCE ÖLDÜRECEĞİZ ONU... BÖYLECE ELBİSELERİMİZ DE BEDAVADAN TEMİZLENMİŞ OLACAK...
HAZIR DEĞİL Mİ DAHA ?..
HENÜZ DEĞİL DAHA BİRKAÇ DAKİKA SABREDİNİZ LÜTFEN...
HEY! GİDİYOR BU BE!
TELAŞ ETMEYİN, BEN BAKARIM.. SİZ BÖYLE ÇIKAMAZSINIZ ORTAYA..
ORADA BİR SÜRÜ İNSAN SİZE BAKIYOR!
ŞEY... EVET... YANİ... HAKLISINIZ. KOŞ ONUN PEŞİNDEN BİZ DE GİYECEK BİR ŞEYLER BULALIM BURADAN...
MORRIS & GOSCINNY
© DARGAUD ÉDITEUR 1979

DEVAM EDECEK

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

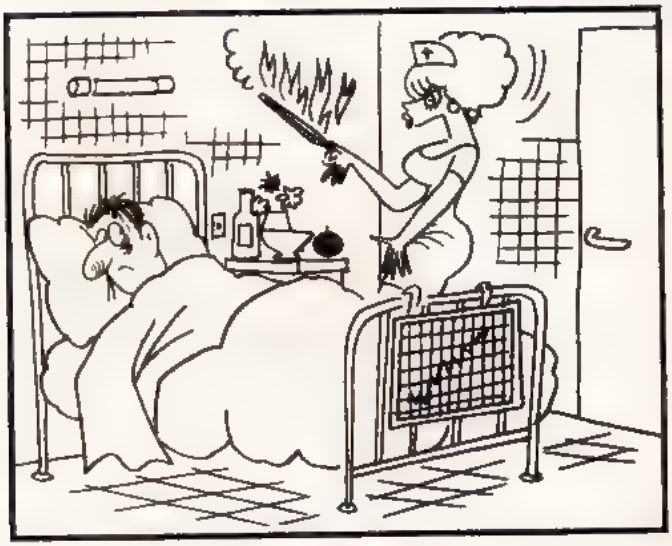

7 BENZER

İki resim arasındaki yedi benzeri bulabilir misiniz?

BU NEDİR?

Yanda görülen şeklin ne olduğunu acaba bulabilir misiniz?

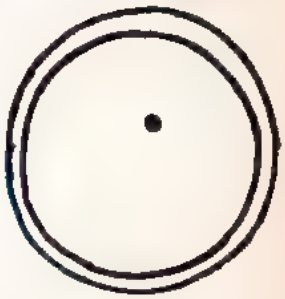

TAHTALAR

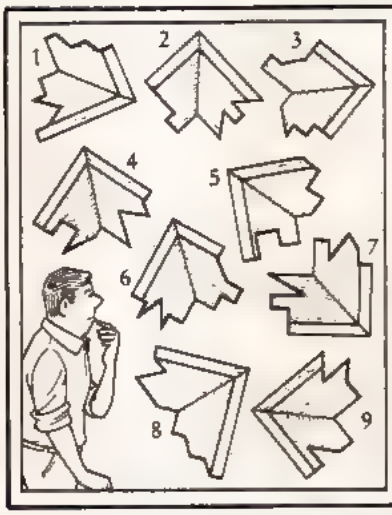

Yandaki parçalardan dört tanesini kullanarak ortasında kare biçiminde boşluk bulunan bir şekil yapabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

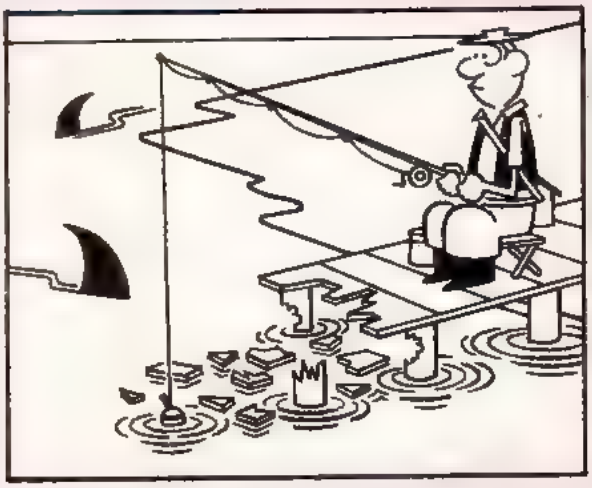

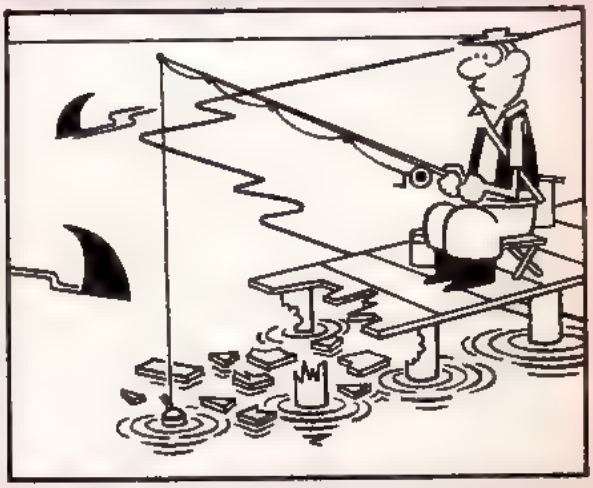

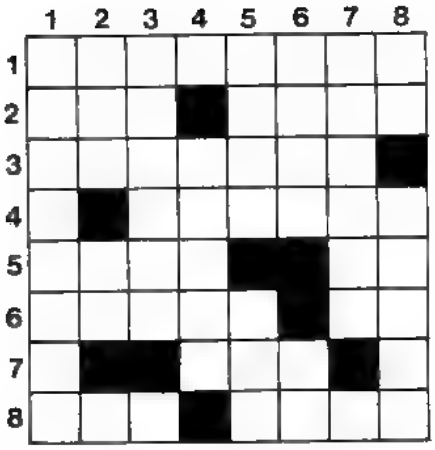

SOLDAN SAĞA

1) Bir şeyin durumu, niteliği, niceliği üzerine kesin bilgi edinmek. 2) Cansız, yaşamayan — Yedi gram ağırlığındaki kağıt para. 3) Bir balık. 4) Üstü beyaz, parlak renkte ince demir yaprak. 5) İnceleme, araştırma— Kırmızı. 6) Bir cismin dış çizgileri açısından biçimi — Kuzu sesi. 7) Bir içki adı. 8) Bir göz rengi — Karadeniz kıyısında bir ilimiz.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Bir konu üzerinde konuşulup kabul edilen ve yapılması karşılıklı üstlenilen biçim ve bunun kağıt üzerine yazılmışı, mukavele. 2) Karışık renkli — (tersi) Bir besin. 3) Çıkıntı biçiminde olan küçük kabarcık. 4) Bir emir. 5) Saha — Bir tür peynir. 6) Bir kadın adı — Bir nota. 7) (tersi) Üzerine ip, tel gibi şeyler sarılan ortası delik silindir. 8) (tersi) Beyaz - Ayıklama, sınavdan geçirme.

KUŞLAR

Yukarıdaki resmi öyle üç düz çizgiyle bölelim ki her boşlukta bir çift kuş kalsın?

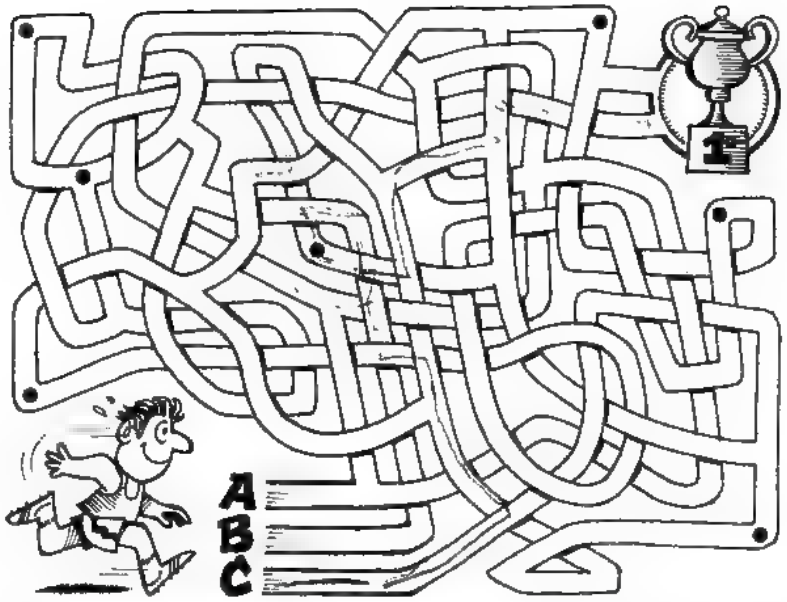

ATLET: Yukarıdaki atletin kupaya ulaşabilmesi için hangi yolu seçmesi gerek?

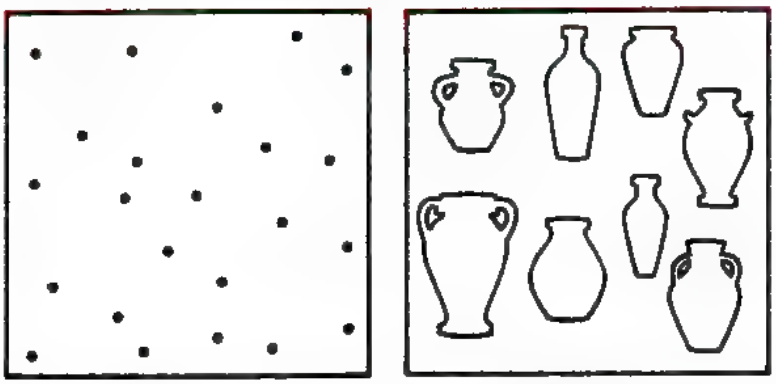

VAZOLAR: Yukarıdaki vazolar noktalarla üst üste konulduğunda bazı vazolar noktaların içinde kalıyor. Acaba onları bulabilir miyiz?

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yandaki hafrler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiş, ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden..

Saklı Sözcükler. Alabalık, Kırlangıç, Çipura, Lahoz, Hamsi, Zargana, Palamut, Kalkan, Pisi, Kefal, Orfoz, Yılan, İzmirna, Mersin, Trança, Sarpa, Gümuş, Kelpe, Dil, Ton, Yayın, Som, Akya.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	L	Z	O	F	R	O	M	K	O	T
2	A	A	L	A	B	A	L	I	K	R
3	F	R	Z	A	Y	K	A	R	E	A
4	E	G	İ	S	M	A	H	L	L	N
5	K	A	L	K	A	N	O	A	P	Ç
6	M	N	I	Y	A	Y	Z	N	E	A
7	P	A	L	A	M	U	T	G	T	P
8	S	O	M	D	N	A	L	I	Y	R
9	İ	G	A	R	U	P	İ	Ç	K	A
10	G	Ü	M	Ü	Ş	İ	N	O	T	S
11	L	İ	D	N	İ	S	R	E	M	P
12	C	D	İ	Z	M	İ	R	N	A	U

MISTIK

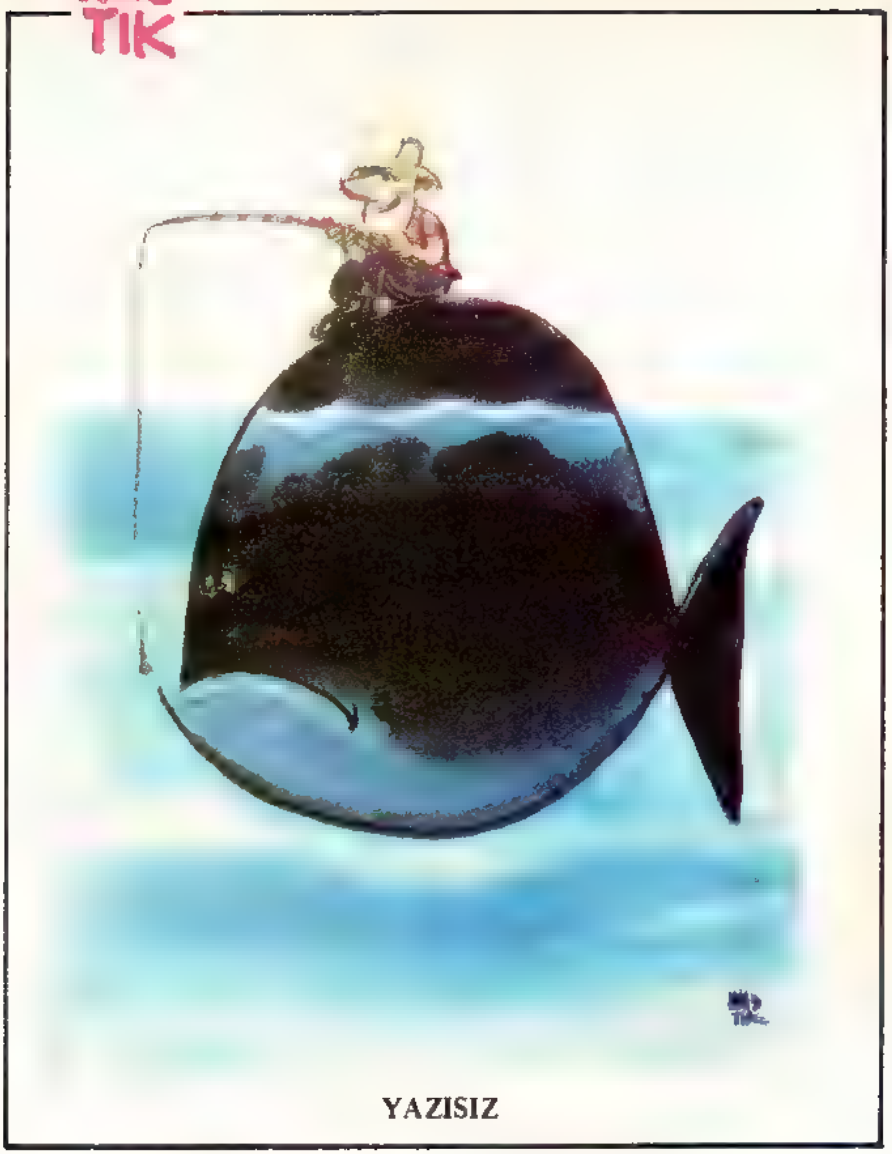

YAZISIZ

mektup arkadaşı

Türkiye'nın her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek istermisiniz? Bize adınızı, adresinizi yazın... Bu köşede yayımlayalım.

- **ERDAL KARAKUŞ: Yaşım 15. Boş zamanlarımda gezer, kitap okur, sinema ve tiyatroya giderim. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Mamak Altıağaç Mah. Serpmeler Sok. No: 852 Mamak – ANKARA**
- **NURLAN GÜR: Yaşım 12. Kitap okumayı, mandolin çalmayı çok severim. Eski para biriktiririm. Yazışacağım. Adres: Dumlupınar Mah. Reşadiye Cad. No: 67 FATSA**
- **YAVUZ ÇETİN: Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda kitap okur, spor yapar, yüzer, müzik dinlerim. Yurdumuzun çeşitli yörelerinden arkadaşlarla yazışacağım. Adres: Büklüm Sok. Sağlık Ap. No 76/1 Kavaklıdere– ANKARA**
- **ALEV TANMAN: Yaşım 16. Şiir ve öykü yazarım. Kitap okur, eski para, pul, kart biriktirirm. Yazışmak istiyorum. Adres: Çankaya Mah. 157. Sok No: 1 MERSİN**

YANITLAR

7 BENZER. (1) Soldaki adamın yanındaki kaldırım taşı ile yatağın yukarısındaki derecenin ucu. (2) Duvarın yanındaki işaret levhasının ortası ile vazonun yanındaki saat, (3) Soldaki adamın kepinin üzerindeki süs ile vazodaki çiçek, (4) Tahta perdenin üzerindeki şekil ile şişenin sonundaki elektrik düğmesi. 5) Soldaki ağacın kıvrımı ile derecenin yanındaki şekil. 6) Soldaki adamın kravatı ile dereceden çıkan alev. (7) Sol uçtaki kaldırım taşı ile hemşirenin saçındaki süs.

8 FARK: (1) Adamın kolunun altındaki tahtanın ucu (2) Adamın sağındaki kumsalın kıvrımı. (3) Adamın sağındaki tahta parçasının üst kısmı (4) Önde, sağdaki iskele tahtasının kıvrımı. (5) Yukarıdaki köpek balığının çıkardığı dalga. (6) Ortadaki kırık iskele tahtasının yanındaki dalga. (7) Adamın yeleğinin yakasının sağdaki uzantısı. (8) Balık oltasının makarasının ortası.

- BU NEDİR? 2 yüzük içinde yüksek atlama denemesi yapan pire.
- TAHTALAR:

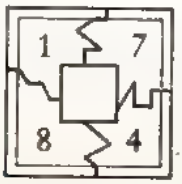

- KARE BULMACA. Soldan sağa: 1) Saptamak. 2) Ölü - Lira. 3) Zargana. 4) Teneke. 5) Etut Al. 6) Şekil – Me. 7) Rom. 8) Ela – Rize.
  Yukarıdan aşağıya: 1) Sözleşme. 2) Ala Te. 3) Purtuk. 4) Getir. 5) Alan – Lor. 6) Mine - Mi. 7) Arakam. 8) Ka – Elene.
- ATLET: B yolundan koşarsa kupaya ulaşabilir.
- VAZOLAR

- SÖZCÜK AVCILIĞI: Alabalık (B–2, düz sağa), Kırlangıç (H–1, düz aşağı), Çipura (H–9, düz sola), Lahoz (G–2, düz aşağı), Hamsi (G–4, düz sola), Zargana (B 1, düz aşağı), Palamut (A–7, düz sağa), Pisi (F 9, düz aşağı), Kalkan (A–5, düz sağa), Kefal (A–5, düz yukarı), Orfoz (F–1, düz sola), Yılan (I–8, düz sola), İzmirna (C–12, düz sağa), Mersin (I–11, düz sola), Trança (J–1, düz aşağı), Sarpa (J–10, düz yukarı), Gümüş (A–10, düz sağa, Kelpe (I 2, düz aşağı), Dil (C -11, düz sola), Ton (I–10, düz sola), Yayın (I–8, düz sola), Som (A–8, düz sağa), Akya (G -3, düz sola).
- KUŞLAR:

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

DÜNYA ÇOCUKLARINA

Niye savaşır insan?
Niçin kavga eder?

Şöyle bakın bir kez
Yaşamak ne güzel!
Gelin dünya çocukları
Hepimiz birleşelim.
Savaşları önleyelim.

Hepimiz birlik olup
Dostça bir dünya kuralım.
Ve mutlu olalım!

ALİ ÖZBORA

OKULUM

Okul yuvamdır benim
Öğretmenim bir ana
Sevgiyle, şefkatle
Bizi basar, bağrına.

Her bilgiyi düzeni
Okulda öğrenirim
Okullu olmakla ben
Övünür sevinirim.

Çalışmak görevimdir
İlk önce ödevlerim.

SELİM ASILSAMANCI

VAKVAK

Vakvak güzeldi
Onu severdi annesi
Yumuşacık tüyleri
Kahverengi gözleri
Sarıydı kendisi
Ama çok yaramazdı
Vakvak
Her gün yaramazdı

ANI PÜSKÜLLÜOĞLU

MARTILAR

Beyaz beyaz martılar
Gökyüzünde uçarlar
Hangisi balık görse
Cup! diye suya dalar.

Balık onlardan korkar
Deniz onlardan coşar
Güneş onları görünce
Sevincinden ışıldar.

MERAL ASLANKAYA

KÖYLÜ VE EKİNLER

Davarım türedi
Tarlam ekildi
Gelecek sonbahara
Alacağım ekinimi.

Alınca ekinimi
Vereceğim değirmene
Olsun ki buğday.
Sonra kendim yapacağım
Kendi ekmeğimi.

Ne güzel şey
Kendim yapıp
Kendi ekmeğimi yemek.

İLKNUR ŞAHİNKAYA

SAF KÖYLÜ

İlk kez geldiği bu köyün yabancısıydı. Küçük otomobiliyle bir dere kenarına gelince durdu. Bir köylü çevreyi seyrediyordu. Ona sordu:

— Bu otomobille karşıya geçebilir miyim? Derin midir?

Köylü:

— Yok dedi. Hiç derin değildir. Geçebilirsiniz.

Yabancı teşekkür ederek, otomobiliyle dereye girdi. Biraz sonra da otomobil suya batarak gözden kaybolmaya başladı. Canını güç kurtaran yabancı büyük bir hiddetle aynı köylüye çıkıştı:

— Bu mu senin derin değildir, dediğin, su? Canımı güç kurtardım.

Köylü şaşkın şöyle yanıtladı:

— Ben de bir şey anlamadım. Biraz önce karşıya bir ördek geçti, su ancak beline kadar geliyordu...

ARZU CEYLAN

KARABAŞ

Bir köpeğim var adı Karabaş
Bahçede, evde bana arkadaş
Kızarsam halimden anlar
Elimi yalamaya başlar.

EMRE ÖZGEN

KİTAP

Küçücüksün miniciksin
Ama çok bilgilisin
Benim en iyi arkadaşımsın
Seni candan okurum

RİKA STANİÇ

Yılmaz Hızlı

HAYVANLAR ANSİKLOPEDİSİ

(17)

KEDİ

Kedi, omurgalı hayvanlardan memeliler sınıfının bir familyasıdır.

Kediler etçildir. Evcil kedinin ağırlığı 10 kiloya dek yaklaşır. Tüm türleri kürklü hayvanlardır. Koku alma duyusu çok duyarlıdır. Gözbebekleri gün ışığında daralarak iki ince çizgi biçimini alır. Bu biçimde ağtabaka fazla ışıktan korunmuş olur. Gece ise gözbebekleri ışıktan en fazla yarar sağlayacak düzeye ulaşır. Gözbebeklerinin çevresindeki renkli bölüm yansıtıcı özelliktedir. Bu nedenle gözü karanlıkta parıldar. Kedi türleri en güçlü ve en uzun atlama yeteneğine sahiptir. Vücut hareketlerini iyi dengede tutarlar. Kedinin en kısa bir yükseklikten bırakıldığında dört ayak üstüne düşmesi, vücut dengesinin somut bir örneğidir. Kedi avlanma sırasında avına sessizce yaklaşarak tırnaklarını kullanır. Çoğunlukla her evin süs hayvanıdır. Ülkemizde Van kedisi ve Ankara kedisi en tanınanıdır.

TEMEL REİS

HİNDİ

AKŞAMA YEMEKTE NE VAR ACABA ?
DÜŞÜNMESEM DAHA İYİ.. NASIL OLSA ISPANAK VARDIR...

İNSAN BEYNİ RADYOYA BENZER.. ÇEVREYE ÇEŞİTLİ DALGALAR YAYAR...

HIMM ; DEMEK RADYOYA BENZER BİRAZ KAFAMI ÇALIŞTIRAYIM...

ALO ALO ; BÜYÜKANNE BU AKŞAM HİNDİ PİŞİR ; HİNDİ PİŞİR ;
ISPANAK PİŞİRME ;
ISPANAK PİŞİRME ;

YEMEK HAZIIIR ;
SAPIR ; SUPUR ; HİNDİYE BAYILIRIM.

BU AKŞAM SÜTLÜ ISPANAK YAPTIM..
YUM!
!

BUGÜN OKULDA NE ÖĞRENDİN BÜCÜR ?

İNSAN BEYNİNİN HİÇ BİR İŞE YARAMADIĞINI...
BUD JAGENDORF
7-9

Milliyet
ÇOCUK
mini-poster